NĂM THỨ SÁU SỐ 138

Đuốc nhà nam

BẢO-QUẢN VÀ TÒA SOAN
72 Rue Lagrandière — Dây thép nói số 696

Chủ-nhiệm : NGUYỄN-PHAN-LONG

Quản-lý : NGUYỄN-VĂN-SÂM

THỨ NĂM 10 JANVIER 1935

GIÁ BÁO

MỘT NĂM	13$00
SÁU THÁNG	7 00
BA THÁNG	3 50
MỘT THÁNG	1 20
MỖI SỐ	0 06

BAT BUOC DUA NHIU
SUCRE CONCRETS NESTLÉ
NESTLÉ PARIS

THẾ-GIỚI THỜI-ĐÀM

Cái chánh-sách kinh-tế của Nhựt - Bổn

Mấy lúc gần đây, trong trường chiến tranh kinh-tế, Nhựt-bổn đã làm cho liệt-cường Âu-Mỹ phải rung rinh chuyển động. Vì vậy mà người ta cứ nghĩ cho Nhựt bổn có những phương pháp gì mầu nhiệm để khuếch-trương nên kinh tế của họ.

Ngoài ra, Nhựt bổn còn mang tiếng là dùng thủ đoạn cạnh tranh bất chánh, dùng phương pháp bán phá giá để tranh đoạt thị trường trên thế giới.-

Muốn bào chữa cho nước Nhựt bổn, muốn bác hết những tiếng ví của của liệt cường đối với chánh-sách kinh tế của Nhựt, mới đây ông Isoshi Asahi có viết quyển sách nhan đề là : « Sự mầu nhiệm của việc khuếch trương thương mãi của nước Nhựt ». (*The Secret of Japan's Trade Expansion*)

Trong cuốn sách ấy, tác-giả có viết một đoạn như thế nầy :

« Ở Nhựt Bổn, mỗi gia quyến và mỗi thôn xã đều có thờ những vị hộ-thần. It có nhà máy nào mà không có thờ thần mầu hộ thân ấy, thậm chí ở trên mái những ngôi nhà nhiều tầng lầu tại các thành phố lớn, cũng có dựng những cái điện để thờ vị hộ thần nữa. Một ngày kia tôi có thấy cặp trụ lồng đèn bằng đá dựng trên một nhà máy chế nọ để thờ kinh những vị hộ-thần kia.

« Trên một cái lồng đèn ấy có khắc câu chữ như vầy : « Học kinh cầu nguyện cho chế-tạo được những hàng hoá thượng hạng. » Còn trên cái lồng đèn kia thì có khắc câu : « vào ngày kiết trong tháng năm năm 1933. »

« Cái nghĩa của hai câu ấy là vào đầu năm 1933, bọn con gái làm việc tại hãng chế đó (một hãng chế trong số 50 hãng của một công-ty lớn) cùng nhau nhứt định làm cho ra thứ chế tơ thượng hạng trước ngày hết năm.

« Mỗi buổi mai và mỗi buổi chiều, bọn thợ con gái đều đến một cái điện thờ vị hộ thần, mà cầu nguyện cho mình được đạt thành sở vọng.

« Liền một lít lâu, trong hãng chế đã có những cô thợ gái có thể làm ra thứ chế tơ thượng hạng. Vì lòng biết ơn của hộ thần mà bọn thợ gái đoàn kết nhau, và dựng lên hai trụ lồng đèn kia để cho những người nào đến điện hộ thần cầu nguyện vào lúc ban đêm có được ánh sáng. Hai cái lồng đèn ấy cũng là những ánh sáng rọi vào chỗ tâm tối, nói theo nghĩa văn-chương và bóng bẩy.»

Chính do đoạn văn trên nầy, mà tác-giả người Nhựt muốn bào chữa cho xứ sở mình về những lời vu-cáo ở thế giới như tôi đã nói trên đầu bài nầy.

Như tác giả mượn cái ánh sáng của cặp lồng đèn mà chỉ vào việc khuyếch trương kinh tế mật cách mình bịch chánh đáng của người Nhựt.

Về việc bào phá giả thì tác-giả lại nói như thế nầy : « Chánh-phủ Nhựt không giúp cho cuộc buôn bán bằng xuất công nhiều như lời người ta nói. Chánh-phủ Nhựt chỉ khuyến khích, mà chỉ khuyến khích bằng những chánh sách thông thương như là đem tiền phụ-cấp cho những hội-hè để mở mang cuộc thương mãi ở bên ngoài. Tiền phụ-cấp ấy lên đến 100.000 đồng *Yen* (chừng 500.000 quan) cho chừng 50 hội».

Muốn bênh vực cho việc sụt giá đồng tiền Nhựt, tác giả lại chủ trương như thế nầy :

« Việc sụt giá đồng tiền Nhựt đó liền làm cho giá hàng - hoá Nhựt sụt xuống và làm cho cuộc xuất cảng được phát đạt, nó lại cũng làm giá nguyên liệu tăng lên, mà Nhựt Bổn lại không có nguyên-liệu.

Vua Chiêu-Hòa

« Như vậy là Nhựt cũng làm giàu cho thị trường trong nước.

« Sự thật, nếu Nhựt làm cao giá đồng *yen*, thì số xuất cảng về năm 1933 đã bằng 92% của số xuất cảng và năm 1929 ; nhưng đồng *yen* đã bằng giá vàng thì số xuất cảng lại sụt xuống tư 100 phần còn 37, 7 phần trăm. Như vậy thì công nghệ Nhựt cũng chịu ảnh hưởng của nạn khủng hoảng vậy. »

— Có thể nào, cho cái chánh sách kinh tế của Nhựt là vẫn đó được không ?

HOÀNG-TÂM

(*Coi qua trương 5*)

Một vụ lôi thôi về chánh trị ở Tunisie

Mười đăng-viên đảng Cứu-quốc bị trục - xuất Đại-hội-Đồng phản kháng

Paris 8 Janvier.— Có mười người dân bổn xứ, thuộc về đảng cứu - quốc (Parti libérateur) ở Tunisie vừa rồi bị quan Tổng-công sứ trục xuất cảnh - ngoại. Nhơn vụ nầy có hại lân sông dư luận ở giữa quan Tổng-công-sự và đại biểu dân bổn xứ chọi nhau ầm lầm.

Bọn dân bị trục xuất vốn là đảng viên cọng sản.

Tin giờ chót cho hay rằng vụ lôi thôi đó gây nên một cuộc bất bình chung.

Đại hội đồng ở Tunisie đã phải vài người của mình thay mặt cho viên dân biểu mà phản kháng với Tổng Công sứ ấy về cái việc trục xuất 10 người đảng viên của đảng cứu quốc. Hội trí thức của người Tunisie đã chọn vài yếu nhơn trong hội để cử đi chung với phái viên của Đại hội đồng, phải bộ ấy đã đến dinh Công sứ và yêu cầu quan đầu xứ bảo bộ trở về sự nhứt định của ngài.

Có tin cho hay rằng bọn cựu chiến sĩ bổn xứ cũng nhau đem trả thơ xin nhập tịch dân Pháp và có đòi cái gởi sang cho đức Tổng-thống Lebrun.

Trò đời...

ƯỚC GÌ CỤ NGUYỄN-DU SỐNG LẠI

Nếu Đông Giang có chín sách ước, thế nào Đông-Giang cũng ước cho cụ Nguyễn-Du sống lại.

— Ước cái gì mà hão-huyền quá vậy ? Sao không ước cho kinh-tế hết « những nhằng » ? Sao không ước cho giá lúa gạo vật lên như cách năm sáu năm về trước ? Sao không ước cho giảm xã hội nầy không còn những kẻ làm quyền thám nhũng, ỷ thế hiếp cô ? Sao không ước cho ở Saigon có nhà thương cái nhà máy không-lồ để cho bao nhiêu anh em lao động có chỗ bán sức mình mà nuôi sống ? Còn thiết bao chuyện « ước » lớn lao quan hệ, sao lại bỏ đi để ước chỉ việc cụ Nguyễn-Du sống lại thì có lích gì ?

— Phải ! Những chuyện ấy nên ước lắm, nhưng đã là chuyện « ước » thì không nên ước quá lố mà sầy cái. Đông-Giang ước cụ Nguyễn-Du sống lại là vì trò đời mà ước như vậy.

Ai cũng biết cụ Nguyễn-Du vốn con nhà quyền-quới, khi thiếu thời học đậu tú-tài thuộc về trào nhà Lê.

Chẳng may, sau lại nhà Lê bị bọn Tây-Sơn đem binh đánh làm cho vua Chiêu-Thống phải chạy qua nước Tàu mà cầu-viện rồi ở luôn bên ấy.

Lúc bấy giờ cụ Nguyễn-Du, rượt thiết chín bối, lòng sầu đoái đoạn, những toan muốn đem chí « tang bồng » ra khôi-phục cơ-nghiệp nhà Lê, nhưng chỉ vì một nỗi « chúa chẳng chúng xe », thành thử cụ phải lui về nơi thanh tịch mà gìm hưởng thú tru-đa điền-liệp, chẳng còn kể danh lợi là gì cả.

Người đời sau, nghe thuật lại đến đoạn đời-sống nầy của cụ đều phải kính-phục cụ là người có khí tiết cao-thượng, khác đời.

Chính Đông-Giang cũng kính phục cụ về cái khí tiết cao-thượng đó hết chỗ.

Chỉ như đời nay, muốn tìm cho được một người đã có tài mà có cái khí tiết « khinh danh rẻ lợi » như cụ Nguyễn-Du hồi trước thật là khó kiếm.

Ở giữa cái đời đồng liên là thế lực nầy, câu chuyện bàn về cao-thượng chỉ là những câu nói giả dối ở đầu mỗi chót lưỡi, cũng như lớp phấn thoa trên mặt bọn « ăn sương-còn phấn thì gương mặt còn có thể ngó được, mà đến khi lấy nước rửa sạch thì chẳng khác gì mặt ma, không ai muốn ngó.

« Tôi không bao giờ vì đồng tiền mà lôn cái với ai ! — Tôi không bao giờ vì đồng tiền mà để mất hết tư-cách làm người đi. Tôi không bao giờ vì đồng tiền mà đổi mục-đích, đổi chí-nghĩa.» v.v.... Những câu nói ấy nó có nhẻ ? giữa chỗ đông người mà thốt ra, nghe rất êm tai, rất thú vị, nhưng rốt cuộc nó chỉ là câu chuyện - nước chẳng lá môn », mấy ai nói được mà làm cẳng được ?

Chỉ như cụ Nguyễn-Du đã thốt ra câu :

Áo Xiêm buộc trói lấy nhau,
Vào luồn ra cúi công hầu mà chi.

thì cụ vẫn làm được.

Cụ Nguyễn-Du là bậc có tài lại có đức, cái đức thanh liêm, cái đức cao-thượng. Cụ đã trót nặng nợ với trào Lê thì dầu sao đi nữa, cụ cũng không thể nhớ gió bẻ măn mà quên hẳn cái ơn cơm nặng áo đầy của cựu trào đi được.

Người đời nay, họ lại khác : Họ có thể nay Tân mai Sở, họ cứ lựa lèo mà bẻ lái, chớ ơn nghĩa mà chi, đạo đức mà chi ?

Những nơi có chút đình hơi đồng, thì họ lân lộn nhẩy vô nhẩy ra như cốc nhảy, nào họ có biết liêm sỉ là gì, nào họ có kể gì tiếng đời dị nghị ?

Sau lại mà Thế-Tổ ta đánh đẹp được Tây-Sơn, cụ Nguyễn-Du được chiếu chỉ vua vời ra làm quan. Không thể từ nan được, cụ phải vâng lịnh, chớ thật cụ không vui lòng chút nào hết.

Bởi vậy cho nên trong truyện Kiều cụ mới thốt ra câu :

Bô thân vô với trào đình,
Hàng thần lơ lác phận mình là đâu.

Phải chi ngày nay có kẻ được như cụ vậy, thì họ đã nhẩy nhót, đã khua mỏi đánh lưỡi mà tự vui tự thích rồi, chớ có bao giờ họ lại nghĩ đến câu « phận mình là đâu » làm chi.

Đâu mặc đâu, miễn gặp được mối danh bổ lợi là cứ vinh sang mấy mặt cả đã. Than ôi ! Cuộc đời thay đổi, những cái đức hay, cái hạnh tốt của người xưa nó lại nay đổi lại theo với người thiên-cổ đâu mất rồi.

Còn những câu văn đọc với các chúng những lời nói cao xa thâm trầm kín đáo lại đi, trông cũng thế là những vật vô-dụng đối với tâm lòng của người đời nay đó thôi.

Bởi thế, Đông Giang ước cụ Nguyễn-Du sống lại để học hỏi học hỏi cái khí tiết của cụ, học hỏi cái trò đời của cụ cốn hơn là ngồi ngẩm trò đời mà thêm đau xót.

ĐÔNG-GIANG

Vụ làm bạc các giấy ở Thị-nghệ

Vừa rồi chúng tôi có thuật vụ làm bạc các giấy ở Thị Nghệ mới bị khám phá. Bọn làm bạc ấy nầy chỉ làm các đồi nhiều hơn, của bạc các mặt chẳng có làm đúng, và chẳng nghĩ rằng thứ bạc các một làm cũng tốn công đồng nhau mà khi đem xài thì giá lỉ bao.

Hình trên đây là mấy các bạc đồi và chức giấy của bọn ấy làm ra. Bên tay trái nắm bạc đồi làm xong gần xài được cân các đồi ở giữa mới lấy trong khuôn ra con vàng ở.

Tên chánh phạm trong vụ làm bạc các giấy nầy chưa chịu khai cái phép làm cho các bạc sang và kêu của nó.

Tòa Nội-các Flandin bị rung rinh

Khắp nước Pháp đều có biểu tình rất lớn

Bọn Ái-quốc hô đả đảo thủ tướng Flandin

Paris, 8 Janvier.— Gần trong ngày nghỉ việc Pháp nhóm lại thì có tin nói rằng, thủ tướng có ý muốn giải tán các cơ quan ái-quốc thân tính. Tin nầy bàn ra làm cho dư luận cả và nước Pháp đều xôn xao dữ lắm.

Trong một cuộc biểu tình rất lớn tại Amiens, quan năm đã la

M. Flandin

Roque, hội trưởng hội « *Croix de Feu* » là một thuộc tướng của đại tướng Foch, đứng ra nhiệt liệt chỉ trích thủ tướng Flandin. Thiên hạ hết sức hoan nghênh ông.

(*coi qua trương 7*)

« Công-Luận » còn dạt dều nữa

Trong số *Công-Luận* hôm qua nơi bài nói về vụ M. Cao hữu Tạo tự tử, phóng viên của *Công-Luận* có nói rằng nầy : « Nhưng trong số B. N. N. ngày Thứ ba 8 Janvier ông Nguyễn phan Long bảo rằng : « Có Mật-thám có nói với ông : « Vì nơi vợ không chịu gả con cho Tạo nên anh ta tự-tử. »

Câu trên đây là câu mà của bổn bảo phóng viên, và chính dưới bài nói về vụ M. Tạo tự tử bổn bảo phóng viên có ký tên đàng-hoàng, thế mà C. L. lại đem đều rủa cho câu nói đó của ông Nguyễn phan Long.

Coi vậy đủ biết *Công-Luận* là tờ báo ưa bày đều dặt chuyện nhứt ở Saigon nầy.

Chính M. Trương - lập - Tạo, trước đây có viết cho báo L.T.T.V mà C. L. không cần do hỏi cho kỹ lưỡng như nói lộn M. Trương lập Tạo với M. Cao hữu Tạo.

Bởi thấy chỗ bướng bỉnh của C. L. như vậy mà chúng tôi không bao giờ muốn kiếm chuyện với C. L. làm chi hết, để cho chư độc giả càng ngày càng thấy rõ cái chỗ bướng bỉnh đó.

TẠI TÒA ĐẠI-HÌNH SAIGON

Vụ bọn góp chợ Phú-Nhuận hoành-hành giết chết một tên khách-trú

Trần-văn-Sang hâm hiếp Thị-Khít bị kên án ba năm tù

Bữa nay ông Coppin ngồi ghế chưởng-lý.

Ra trước tòa, Sang khai rằng mình không có hâm hiếp thị-Khít. Lúc đó Sang chở bốn mẹ con về nhà vì bốn mẹ con không chịu gặt lúa chớ không có chở thị-Khít đến chỗ vắng.

Sang nói rằng mình cũng chẳng có ý gì muốn cưới thị Khít hết. Về việc cho mượn đồ nữ-trang thì cũng thường có như vậy. Cho mượn, thị-Khít không chịu trả, nội vụ ấy đã có giải đến làng. Sang vẫn luôn luôn kêu oan chỗi rằng mình không có hâm thị-Khít.

Bốn mẹ con là người Cao-miên, lăng xóm cũng là người Cao-miên nên họ oán thù khai như thế.

Thị Khít ra tòa khai quả-quyết Sang có kéo mình xuống xuống bơi đến chỗ vắng để hâm hiếp.

Tòa lên án phạt Sang 3 năm tù.

Vụ sát nhơn tại chợ Phú Nhuận

Phạm-văn-Xách, 28 tuổi, đi góp chợ tại Phú-nhuận (Giadinh) hiện nay bị giam và Nguyễn-văn-Mão 19 tuổi cũng ở tại Phú-nhuận được tại ngoại hầu tra bị buộc về tội sát-nhơn. Nguyên do như sau nầy :

Ngày 21 Août 1934, vào khoản 2 giờ rưỡi tới 3 giờ chiều, có nhiều người làm ở tiệm Đào-Văn (Cholon) đi xe cam-nhông chở đồ tới đậu tại chợ Phú-nhuận để bán rượu chát.

Thình lình có hai tên góp chợ là Phạm-văn-Xách và Nguyễn-văn-Mão tới đòi tiền góp.

Mấy người bán rượu không chịuđưa cái lại, sanh ra đâu khẩu rồi hai tên góp tiền chỗ đánh hai tên bán rượu là Bành-thanh-Danh và Trần-văn-Toan bằng cây tre.

Toan bị đánh trếc đầu một cây tre quí. Bắt ra nhà việc, linh phát hết hai đàng. Danh và Toan lên xe trở về, nửa đường Toan bắt tinh nhơn sự. Chỡ vào nhà thương Toan mê luôn đến chiều thì chết.

Xách khai rằng mình đánh để đở thương thôi, còn Mão vẫn chối luôn nói rằng không có đánh ai hết.

Cả hai bị cáo nhơn đều chưa bị án tòa lần nào.

Ra tòa mấy người chứng khai rõ rằng Xách và Mão đều có đánh hai tên bán rượu.

Xách đánh Toan chết còn Mão thì chỉ tiếp đánh trong lúc đó thôi

(*Coi qua trương 7*)

Sự nghe thấy thương-tâm giữa Saigon

NHỮNG CẢNH ĐAU ĐỚN ÂM-THẦM

II

Tới buổi đi thăm chốt.g

Mấy ngày quan bối thăm cho đi thăm là mấy ngày trước cửa khám lớn rộn rực, đông người hơn hết. Nói trước cửa khám nghĩa là tôi muốn nói ở bên lề đường hông tòa kia.

Đàn ông có, đàn bà có. Đụm năm đụm ba, xúm xít ngồi, nhóng đợi chờ giờ mà mất cứ lom nhìn vào cái cửa bề tì có linh canh gác nghiêm nhặt.

Ai muốn vào thăm đều có đem đồ cho thân nhơn. Phải đem những đồ nào có thể đem vào được. Đừng tưởng « dân sự » trong cái sầu thảm ấy có thể dùng được hết thảy đồ của người thế gian dùng được đâu.

Biết như vậy nhưng được phép vào thăm bạ mua đủ thứ đồ. Thuốc hút, thuốc uống, bánh mì, đồ người v. v... mà nhứt là nhứt trình dùng để xài trong khám.

Nhứt trình là cần phải có hơn hết. Chưng nào người gác khám tắt, không cho đem vào sẽ bảy. Vì tình thương mà ai cũng muốn có đồ cho điều hết, không được phép thăm ! Thất vọng. Được mà không đem đủ đồ dùng thất vọng. Thăm mà cùng việc nhà, muốn ngăn nỗi thương nhớ không thể giải bày lâu thất vọng. Nửa chuyện trách cứ làm theo nhứt luật đâu xét đến được những chỗ thảm tình ấy. Đau lòng vậy là, đoạn trường thay cảnh chia phân.

Tưởng ai có ở những cảnh ấy mới biết sự đau đớn âm thầm là đến đâu ! Muốn ngăn nỗi thương đau ai là người có thể chia sớt ?

Những khách qua đường, đương mất nhìn những khóm người đụm năm đụm ba kia, đâu có biết gan ruột bồn như bao, làm lòng bồn như cắt. Chiếc xe đung một người bị thương nặng hay chết người ta có thể chết lưỡi bít hả giùm. Còn những kẻ trái tim bể nát đang mỗi môn chờ đợi tới tường ít người muốn xét đến.

Có người nổi cái đau - đớn âm thầm mới là cái đau đớn cao-thượng. Tôi bảo : không cao-thượng gì hết. Đau đớn đớn âm thầm chỉ có thể gây ra một cái chết mòn mỏi mà thôi !

Hằng ngày, được trông thấy cảnh chia lìa khổ sở ấy, lối phải luôn luôn thốn - thức lòng. Một người phải tội, cả nhà than khóc, lời xưa nói thật là đúng lắm. Tiếng than khóc ấy chỉ là tiếng than khóc thâm giữa mọi người đang sung sướng...

Có chồng có con bị giam

Cơm đưm cơm bới từ ở trong làng xa ra Saigon để chờ đợi. Chồng bị giam, con bị giam ! Oan ưng không biết, chỉ biết rằng mất người bạn chung tình, hay xa lìa một nửa ruột thì nỗi khổ thông ấy nói sao vừa cùng.

Được trở hiện lý, thăm ân đối là lúc xét gần vô cùng. Trông ngày trông đêm cho mau tới lượt đi hầu để nhìn cho được người của mình thương nhớ trong vòng lao lý lâu nay thế nào ?

Muốn trông thấy nhưng cảnh cầm động ấy, làm lúc tôi cũng giả giờ như người có việc, nhưng nhơn ở bên hông tòa để trình xem cứ chi.

7 giờ rưỡi sáng ! Đã lu tư khám lớn sang tòa. Vừa ngó thấy đang lính, đang có dẫn tù giam đi ra, người ta nhao chạy lại gần cửa vào để rõ xem cho được mặt.

— Kìa, thằng Ba kìa !

— Kìa, anh Hai !

— Kìa, mình ơi ! tôi có dẫn con Năm theo đây nầy !

— Sao, có bình gì không ?

— Cha tội nghiệp quá, mới bị giam có mấy bữa mà xanh nét.

Những tiếng kia, kia, hỏi, than rồi rít lên. Người ta giành nhau có để làm sao đứng gần nhau bên thân nhơn cho được mới nghe.

Có nhiều người muốn cho chồng con, anh em mình được ăn uống vui vẻ trong một vài giờ đồng hồ nên mua bánh mua thuốc điếu nhào vô hoác lên đưa lại cho thân nhơn.

Rồi những anh linh đau đi, những ông có coi sóc tù tội ngồi thấy là gượt liệng không cho. Những gói đồ bị liệng trở lại, những gói thuốc tung tóe dưới đường là những vật làm cho bao nhiêu người phải đau đớn. Có nhiều người cầm lòng không đậu phải khóc ngay giữa đám đông. Người ngoài cuộc thấy lấy mắt ngó, có ai biết đau tâm lòng người ta nát người như thương tâm.

Bắt vào phòng bối thăm hay biện lý, ở ngoài nón nao chờ, chạy tới chạy lui lòng xăng kiếm thế kiếm thân tìm vào cho được gần với người tội. Rồi cũng phải chờ trước cửa khám.

Trần-thanh-Nhân

(*Coi qua trương 8*)

Thuế đánh vào loài voi ở Cao-miên và Lèo

Mới đây, *Quan - báo* có đăng một đạo chỉ-dụ về việc sửa đổi các môn thuế đánh vào loài voi ở Cao-miên và Lèo.

Do theo những đạo nghị - định kỳ hồi tháng hai và tháng 6 Tây năm rồi thì chánh phủ Toàn-quyền Đông-dương đã sửa đổi lại cách đánh thuế loài voi ở hai xứ nói trên đây.

Chánh phủ Thượng-quốc mới chuẩn nhận những đạo nghị-định ấy về cách đánh - thuế, nhưng bác cái việc đem các thứ thuế ấy bỏ vào công-nho của hai xứ Lèo và Cao-miên, và buộc phải bỏ vào công-nho toàn cõi.

Nước Xiêm sẽ có lành sự mới ở SAIGON

Chánh phủ Xiêm mới bổ ông Nai Prajun Ithnnom Montri sang làm lành sự cho Xiêm tại Saigon.

Cha ông Montri gốc người Đức và mẹ người Xiêm.

Trước cuộc đảo chánh hồm tháng Juin 1933, ông làm bi-thơ lồng trường trong nội các Nitidhata sau bị chánh phủ hiện thời đo ông Phya Babot lật xuống.

Ông bị tình nghi trong cuộc đảo-chánh tháng Octobre 1933 do ông hoàng Bovovadet làm đầu nhưng sau xét ra ông được khỏi tội. Từ đó ông ra khỏi vòng chánh-trị. Mấy đến tháng rồi, ông mới được chánh-phủ hiện thời bổ làm lành sự ở Nam kỳ.

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Quán Ven Đường (microfilm Thư Viện Đại học Cornell). Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng.

Muốn chụp hình cho chắc ý khỏi hư, thì đây có máy hiệu LUMIBOX

này chụp bằng films 6×9 *kiểu đôi* nhằm cách 2 thước, 5 thước và bao xa cũng được.

Toàn hảo loại kim obturateur để chụp chậm và mau 2 kiểu đã nhắm, 2 ống để chưa đứng, 1 cợi gây bóp.

Của hãng LUMIÈRE chế tạo dùng với Pellicule Ultra Rapide

LUMICHROME

LUMIÈRE

Films Lumière

VÚA DẦU CHỐI

Thiên hạ đều Dầu Chỉ Đào-Viên thật hay mà giá chỉ có 0$20 một ve, cho nên người ta quá yêu mà tặng cho hiệu Đào Viên cái tiếng Vua-Dầu-Chối.

Người ta nói rằng: thứ dầu chỉ hiệu Đào-Viên không những dùng để thoa bóp các chỗ bị đau như Phong thấp, tê thấp, hoặc sưng, bầm tê rất thần hiệu mà nó lại có thể sao cảm rất tốt, vì bương vị nó thơm tho để chịu lắm.

Tổng Đại lý phát hành tại Nam-kỳ
NGUYỄN-THỊ-KÍNH
30, Rue Aviateur Garros, Saigon

CLINIQUE DE SAIGON

DƯỠNG-ĐƯỜNG SAIGON

Docteur LÊ-HƯNG-LONG
86, rue Pellerin, Saigon

Tại dưỡng đường nầy có phòng khán bịnh riêng để tiếp thân chủ hằng ngày, có nhiều phòng để nuôi bịnh và bảo sanh, nhơn đặt theo kiểu kiêm thời. Mỗi phòng đều có dưỡng nguyệt, tủ kiến, bureau, lavabo, bồn tắm hay là douche, sạch sẽ khoan khoát, cao ráo, mát mẻ và êm tịnh. Có phòng mổ xẻ và để khó, có chỗ riêng để thử máu và kiểm các vi trùng độc.

Cách điều dưỡng rất kỹ lưỡng—Sự ăn uống dùng vệ sanh

TRỊ CÁC CHỨNG BỊNH VÀ CHUYÊN MÔN:

những bịnh về đường tiểu tiện đàn ông và đàn bà: *đau cật thận, bọng đái, phong đái, v. v.* Các bịnh đàn bà: *đau ban đau huyết, đau tử cung, huyết bạch, sửa tử cung cho có thai, đẻ khó, hư thai v. v.*

Docteur LÊ-HƯNG-LONG
De la Faculté de Médecine de Paris
Lauréat du Prix Toffier de Chirurgie
Ancien élève de l'Institut Pasteur de Paris
(1129)

BỔ-HUYẾT TỰ LAI-TINH

là thứ thuốc bổ tinh-thần khí-huyết. Ăn không ngon, ngủ không được, trong mình mỏi mệt, đờn bà kinh nguyệt không đều, sống thuốc nầy rất hiệu nghiệm.

Ve lớn.....2$00 — Ve nhỏ.....1$20

BỔ PHẾ CHỈ-KHÁI-LỘ

Chuyên trị các chứng ho, hắt hơi giữ trẻ, đờm bà có thai đều dùng được. Bà phát bà trùng, tiếng đờn khắp nơi.

Mỗi ve..... 0$40

Giúp nhớ nhìn hữu-kiêm bổ-lỗ mới là thứ thuốc có hiệu khắp cả Nam-kỳ, Cao-miên và Lào

THÁI-NGUƠN DƯỜNG DƯỢC-PHÒNG
77, Boulevard Gaudot — CHOLO
(2161)

Đầu xão heo

12.13 Janvier 1935

Nhà nào muốn nuôi heo mà chẳng biết rõ thứ heo nào tốt mà mua ở đâu. Nên dùng điệp nầy đến xem cuộc đấu xão các giống heo 15t.

Vào cửa không tốn tiền, mà đặng biết nhiều chuyện lợi ích. Sẵng hiệp hội mua heo tốt và để giống.

Nghe sự chi vui hay là lạ, đâu ở đâu xa xuôi cách trở, nàng cô nhiều nhà tọc mạch đua nhau đến xem chẳng nài tốn của hao công cũng mất thì giờ vô ích. Còn cuộc đấu xão heo nầy thì chắc cũng có người nói heo là gì mà đấu xão, đến xem làm gì ;;;; ai hay không biết ;;;; Tưởng vậy rất lầm, lầm to.

Mục đích cuộc đấu xão nầy của Quan Thống Đốc Nam-Kỳ bảo lập ra là để khuyến khích dân sự chuyên cần nuôi heo cho càng ngày càng trở nên thạnh hành thêm.

Heo mình thường thấy đó phần nhiều là heo xấu, thịt không ngon nuôi lâu lớn, sanh sản chậm chạp và ít con. Nuôi tốn hao nhiều, ít lời, mà lắm khi phải lỗ.

Cuộc đấu xão heo nầy sẽ làm cho người có quan tâm đến cuộc nuôi heo đến xem đặng biết **Thứ nào nên nuôi và thứ nào không nên nuôi.**

Như heo tuội, thứ thì to lớn, nặng trên bốn năm tạ, thứ thì nuôi mau ú, mau lớn, da mỏng, xương nhỏ, sở mình, thịt mềm. Có thứ lại xương lớn, sở to, thịt ít, da dày, ăn tầm cám, lúa gạo nhiều mà chậm lớn.

Như heo đẻ giống, có thứ heo nái, xanh mau, đẻ lẹ, con đông, mà ít đẻ dẹ: lại nuôi mau lớn. Có thứ thì đẻ chậm mà ít, mộ: bầy có năm ba con, con thì lớn, con thì rật bình, rút dạn, xâu thì khó xem. Có thứ heo nọc nhẩy nái, sanh sản nhiều con, sớn sơ mạnh dạn, nuôi mau lớn. Có thứ lại ít con hay là không con. Nâu có con thì con nhỏ, con đẹt, không nên dân gì. Còn nhiều thứ tốt, thứ xấu, không kể cho cùng cạn đặng, xin mời quí vị xem và nghe lời giảng giải mới rõ.

Điệp mạy i có, bỏ qua rất uổng. Chiều thứ bảy 12 Janvier 1935, đúng năm giờ, sẽ làm lễ khai mạc cuộc đấu xão tại sở dưỡng vật Nam-kỳ (Sở nuôi ngựa giống Haras Tân-sơn-nhứt Gindinh) Có Quan Thống-Đốc Nam kỳ chủ tọa.

Cuộc lễ nầy sẽ làm một cách ít long trọng, có nhiều viên quan chức sắc, các nhà nông, thương và nuôi súc vật tay nam trong lục tỉnh đến xem.

Sau khi làm lễ khai mạc, sẽ có người lên nói ngay đang nói bằng tiếng Annam về nghề nuôi heo trong xứ Nam Kỳ.

Mới nghe qua vấn đề nầy, chắc có người cho là một vấn đề tầm thường sự. Ai lại không biết nuôi một cái mà [illegible] phú thác cho trời, nuôi vậy ai lại không lời, như vậy, thì cần ích gì mà nghe. Con nhà ba con ai muốn chẳng hưng nghề nuôi heo, nuôi theo phương pháp khoa học nuôi phải có kết quả chắc, xin chớ do dự bỏ qua điệp nầy rất uổng.

Ai hãy đến xem, xin nầy đến xem. Đến xem cho biết, biết cách nào lợi, cách nào bất lợi, heo nào nên bỏ heo nào nên nuôi. Thấy heo tận nơi, và nghe lời giảng giải tại chỗ.

Chiều thứ bảy 12 Janvier nầy, đúng năm giờ, bà con sẵn đặng nghe những lời giảng giải đó có phải là lối của người rất có kinh nghiệm cùng chăng? Và sẵn đặng biết người đó là ai ?? ....

Saigon

Nhà thương bịnh phong-tỉnh đã mở cửa khán bịnh phiên chiều rồi

Mới đây bổn báo có đăng tin rằng kể từ ngày 7 Janvier 1935 thì nhà thương bịnh phong-tỉnh ở Saigon sẽ mở cửa khán bịnh lúc chiều từ 6 giờ đến 7 giờ rưỡi trong mấy ngày của mỗi tuần lễ, như sau nầy: thứ hai, thứ ba, thứ tư, thứ năm và thứ sáu.

Nay nhà thương ấy đã ông Đốc-tơ Tung cai quản đã định từ hôm chiều 7 Janvier rồi.

Vậy lúc giờ ấy trong mỗi buổi chiều, những người bị bịnh đau bông đau bà mà không có rảnh lúc ban ngày cứ đến xin khám bịnh và xin thuốc không phải cần có giấy tờ gì cả.

Xe máy dầu đụng với xe máy

Chiều hôm kia, lối sáu giờ chiều, ở đường đi la Somme, phía Saigon, có một chú xe máy dầu chạy tại rất mau. Khi đến đường Mac-Mahon liền gặp một cái xe máy chạy ngang qua đường đi la Somme. Người đi xe máy dầu thắng lại không kịp, người đi xe máy không nghe tiếng xe máy dầu chạy đến, nên hai cái xe đụng một cái rất mạnh. Anh đạp xe máy đăng giữa lộ, người đi xe máy dầu vàng vô lề trong đường rẫy xe lửa.

Cũng may cả cho hai người gặp rủi ro không có bị thương gì cả; xe máy dầu chỉ bị bể đèn, còn xe máy chỉ vẹo ghi-đông. Hai người ngồi nhau, chưới thề rồi đi.

Mới bắt được một tên trộm

Huỳnh Kỳ 26 tuổi, làm cu-li xe kéo ở đường hẻm Marchel Richard đã bị sở cảnh sát bắt về tội ăn cắp một số tiền 6$00, một đôi bông tai vàng vàng giá lang 10p,00 và một cái giấy cam cước của một người đàn bà nầu tên là Nguyễn-thị-Chí ở đường hẻm Rousseau.

Hai mạng người sau trận hoả hoạn ở đường Charner

Sau trận hoả-hoạn ở đường Charner mà bổn báo có thuật mấy hôm rày, người ta đã tìm được một thi thể tự-vong tên là Lục-Chí 17 tuổi bị cháy thiêu. Còn tên Hoa-kiều là Lý-Liêm làm thợ sửa đồng hồ trong tiệm Quảng-đại-Hương ở cần phố số 97 đó thì cũng bị thương nặng nên đã đem vào nhà thương Cây-rầy. Nhưng vì chịu không nổi cái vết thương bỏng, tối ấy nên hồn vô phải lìa khỏi xác hôm 8 Janvier lúc 12 giờ rưỡi trưa tại nhà thương.

Giáo Nhiệm đã tử-trận rồi

Hôm thứ hai, Giáo Nhiệm đã tử trận tại nhà thương Thủ-dầu-một.

Ai cũng biết, Giáo Nhiệm là chàng « Chariot » Việt-Nam mà mọi người đều yêu mến cái tài làm hề của Giáo Nhiệm.

Nay ông Giáo Nhiệm từ trần chắc có nhiều người tiếc.

Số tàu buôn ra vô tại thương khẩu Saigon trong tháng Décembre rồi

Số tàu buôn ra vô tại thương khẩu Saigon trong tháng Décembre rồi kể ra như sau nầy.

Số tàu vô: 55 chiếc trong tải chung được 287.087 thùng với 26.747 tấn hàng hoá lặt vặt;

Số tàu ra: 66 chiếc trong tải chung được 332.437 thùng với 224.204 tấn hàng hoá lặt vặt.

Lục-Tỉnh

MYTHO

Một vụ mất tiền khá to cách ít ngày nay, ở tại châu thành Mytho có một bà lão chừng 80 tuổi bị một đứa tớ trai 17 tuổi tên là Nguyễn-văn Của ăn cắp mất 400$. Vụ mất tiền ấy nguyên nhơn như sau nầy.

Cách 5 tháng nay, bà lão nầy có giấu một số tiền 800p. trong tủ, tiền nầy là tiền của bà cần kiệm tiền tận trót 20 năm rồi để dành dưỡng thân trong buổi già yếu.

Hôm nọ bà lão ốm đau nhiều, liền gọi đứa con gái của bà lại và trối rằng bà có để trong tủ 800p. Người con gái bà liền mở tủ ra xem, coi lại thì chỉ có 4 0p. thôi. Sau khi tìm kiếm, thì gặp trong bếp, hao của tên tớ là Của có nhiều tiền.

Người con gái của bà liền đi thưa, Viên cò Cảnh-sát là M. Loiselet liền đến nhà bà lão ấy lấy đơn kết, xét gặp dưới gối của tên Của một cái bốp phơi đựng 5 tấm giấy 20p.

Của bị bắt dẫn về bót, nó khai thật rằng nó có lấy 400p. và đã xài hết một phần với một tên khác là Tứ. Tỷ và Của đã bị tống giam hôm sớm mai ngày 7 janvier rồi.

Trung-ky

BINH DUAN

Chưa tin chắc được

Hôm 29 Décembre rồi, lối 8 giờ rưỡi tối, M. Được là chiến trường đã đánh bị hai tên du côn là Hiền và Ngọc ở Đức-Thắng chặn đánh ở bến xe hơi tại đường Gia-Long. Hai tên bọn ấy hỏi M. Được sao dám rẫy rỡ với ông đốc học trường Bình-Thuận rồi tên Hiền liền đánh một thoi vào mặt M. Được.

Lính cảnh-sát chụp đặt hai tên du-côn ấy dẫn đi Đốc đăng, Hiền nói lớn lên rằng nó không có tư thù gì với M. Được cả nhưng chỉ Ngọc xúi giục và khi ra say thôi.

M. Được đã dám đơn đi kiện nhưng có phải là ông đốc học trường Bình-Thuận muốn hai tên du-côn nầy đánh M. Được không?

Để làm ăn kết xong, nhà chuyên trách sẽ hiểu được.

Caomiên

Một tên ăn cướp Cao-miên lợi hại đã bị bắt.

Sở mật thám Cao-miên mới bắt được một tên Cao-miên bị toà đại-hình Cao-Miên xử khiêm điện 5 năm khổ sai về tội chứa mưu hai vụ đánh cướp.

Hiện nay tên cướp ấy đã bị đưa ra toà rồi.

VŨ-TRỌNG-NGỌC

152, rue d'Espagne (Góc Khánh Hội) SAIGON
Téléphone : 764

- Sẵn sang lại và bán giá hạ chiếu hàng:
  Thạ, lụa, lãnh Bắc, toàn tơ rông.
- Thợ ngoại Bắc mới vô đó đặng đổi thứ giày dép sandales bằng những thứ da màu bền và đẹp.
- Nhận sửa giày dép sandales.
- Bán sỉ, lẻ các thứ LÉGUMES DALAT và hạt giống cải rau, bông lại Pháp quốc mới lại thiệt tốt.
- Các thứ Café vert và grillé thượng-hạng.

Lấy dùng tại-lý chắc chắn ở các tỉnh, gởi thơ thương nghị

DOCTEUR TRẦN-VĂN-BỐC

CHUYÊN TRỊ BỊNH CON NÍT

86 rue AVIATEUR GARROS và 81 rue TABERT

Giây thép nói: 618

ƯNG-XUÂN-ĐƯỜNG DƯỢC PHÒNG

113, Bd Albert 1er DAKAO, SAIGON

Bổ phế chỉ khái tán.—Thuốc ho nầy chủ trị ho suyễn, ho đờm, ho hàn, ho nhiệt, ho có đàm, ho không đàm, ho thổ huyết, ho hen xuyễn, ho lao, ho tổn v.v... Mỗi gói giá là 1$ 0.

Dầu cù-là thiệt.—Chủ trị bồn mũi cảm mạo, thương phong nghẹt mũi, đau bụng dây chương, để thần tỉnh nào, nhức đầu xây xẩm v.v..., thiệt là một thứ dầu bực nhứt để trị bá bịnh, chẳng thứ nào bì kịp, ấy là một vật bảo nên phòng bị sẵn bên mình lúc ở nhà hay là khi đi đường để phòng khỏi nguy cấp v.v... Mỗi ve giá là 0$10.

Ứng xuân nhân dược thủy.—Thuốc trị đau mắt nóng, đau mắt gió, xưng đỏ, kéo gân đỏ, nhức nhối trong con mắt, ra gió chảy nước mắt, sợ đèn sợ nắng v.v... Mỗi ve giá là 0$20.

Quí khách có mua xin hãy nói cho được cái nhãn CON MÈO thì khỏi lầm thuốc giả.

Có gởi bán công Lục tỉnh

Đón xem

SÔNG

Tuần báo, xuất-bản tại Saigon
sẽ ra
ngày 22 Janvier 1935

Bộ biên-tập sẽ có:
có Mộng-Tuyết
và các ông:
Thiếu-Sơn, Trọng-Toàn, Tùng-Hương
Thiệu-Trương, Bồng-Hồ, Trúc-Phong
Trúc-Hà

Thơ từ, bài-vở, tiền bạc để cho ở
Ông TRẦN-THIỆM-THỜI
43, Rue Frères Louis
SAIGON

CÓ HƠN 4500 QUÂN LÁNH, HÀNG VÀ XUYẾN TRỮ BÁN THIỆT RẺ

AU TIGSEUR 82, Boulevard Bonard 82.—SAIGON

Hàng Fabics đã thứ hàng (1 quần)	0$65	Lụa Hồ đàng (1 thước tây)	0$65	Lánh Bắc rộng (1 quần)	1$56	Lánh Hạnh Phước (6 quần đen)	2$20
Trâm (1) (1 quần)	1 70	Gấm nhung tơ số 1 (1 thước)	5 00	Lánh Hồ Hương (1 quần)	1 70	Lánh Nhung trắng trơn (6 quần)	3 00
Hàng Nanxung (1 quần)	1 80	Lụa bao thượng hạng đã thước)	1 20	Lánh Sông-Hương trơn đen (1 quần)	2 80	Lánh Nhung trắng bông (6 quần)	3 50
Xuyến Kim-thời đã thứ hàng (1 áo)	3 00	Tussor Tonkin (1 thước)	2 50	Lánh « bông đen (1 quần)	2 75	Lánh Nhung trơn đen (6 quần)	4 00
Xuyến đen bá (1 áo)	3 00			Lánh « (số 1) (1 quần)	3 50	Lánh Nhung bông đen (6 quần)	4 50

Gởi cách lánh hoá giao ngân khắp cả Đông-Dương (Mua sỉ giá riêng)

ĐƯƠNG KINH
không đều... huyết ra không tốt... huyết bạch h...
chóng mặt, nhức đầu, đau lưng, bên uống :
Song - Liệu Điều - kinh
Bạch-Đái Hoàn
Sẽ đặng : Kinh nguyệt đều, da mặt tốt tươi, bổ dưỡng sức lực — *Mỗi hộp 0 $ 60*
VÕ - VĂN - VĂN *Dược phòng Thuđầumột*
(1224) Bán tại Nguyễn-đệ-Kinh Saigon.

PHU - TRƯƠNG
Cao-miên
của Dược-nhà-Nam

SAO CHỔI MỌC !
Đên cây « Sao chổi »
Dùng đên cây « Sao Chổi » mà hiếp thì sẽ bị đau đớn tiêu tiền thấy. Dùng đên cây « Sao Chổi » thì lợi và tốt hơn thế nào hết thấy. Dùng đên cây « Sao Chổi » thì được rẻ hơn thế nào hết thấy.
Tra cứu tại : Anh-Cả Nguyễn-văn-Bâu
N° 128, *rue d'Espagne* — *SAIGON*
và các tiệm tập hóa Annam

Gần.. Xa..

QUAN TOÀN-QUYỀN ROBIN VỚI XỨ CAO-MIÊN

Ca tụng nhà cầm quyền bính, đâu phải là phận sự của kẻ viết bài nầy. Nhưng cái gỏi hay của chánh-phủ mình cũng phải tán dương mà cái chỗ mùa ngỏ, mình cũng nên chỉ trích. Quan Toàn-quyền Robin bỗi muốn biết mặt thiết của dư luận báo giới lúc là đư-luận dân chúng, nên ngài mới bày bỏ tự kiểm-duyệt. Ngài bỏ tự kiểm-duyệt là ngài muốn cho mình được tự do nói sự thật. Mình được tự do nói sự thật mà mình nhứt nhứt không nói sự thật, thì sự bài bỏ tự kiểm duyệt cũng lịch lơi gì nữa. Nghĩ thế đề như thế rồi, tôi trông không cần phải ba hết tán dương cả tung cái chánh sách cai trị rất khôn khéo của quan Toàn-quyền Robin, mọi người cũng đã nhận thực rồi.

Tôi không muốn phu cái mỹ-ý của ngài, tôi trông nên giúp ngài một ba sóng, rọi vào dư luận quốc chúng xử nầy đối với cuộc đi kinh lý của ngài lần nầy.

Nghe tin ngài sắp lên đây đi viếng dân sự Cao-Miên, ai nấy đều vui mừng và rất chú ý đến cuộc hành trình của ngài.

Trải qua mấy tỉnh Nam kỳ, quan Toàn-quyền nghe biết điều gì, chúng ta đã được xem mấy bài kỷ-thuật trên báo. Bây giờ ngài đi kinh lý xứ Cao-Miên, một bên có quan Khâm-sứ Silvestre chắc cũng được nghe thấy đủ điều. Tiếc vì lần nầy, nhà đương đạo ở đây không giúp cho các nhà viết báo tiện việc đi theo quan Thống-Đốc để giúp thêm chỗ nghe thấy của ngài, hoặc đem công việc làm, nói, của ngài bày tỏ lại cho dân sự biết. Nhưng cái sự đáng tiếc và cũng đáng phiền hà lắm, không phải năm trong bài nầy. Tôi muốn cùng với các bạn đọc báo ngồi ở nhà, đem chương trình cuộc đi kinh lý của quan Toàn-quyền ra bàn phiếm cái chơi.

Từ ngày 3 Janvier đến ngày 16 Janvier, tôm mọng hành trình, từ Saïgon đến Nam-vang và Kompot đi Phnompenh đến Battam, Battambang qua lại Kompongchnang và về Saïgon, tính cả thảy chín tỉnh. (Không kể Kampong). Tàu ngài đến chín tỉnh, đều chỉ máy phòng-sự viên ở tân biên xe motor xe bicycleta rồi thì không kịp tiếp xe của quan Toàn-quyền cũng phải. Ngoài ra việc giới thiệu trình diện chức sắc xứ sở, tôi đây ở trong những dân nhập diện. Nói vậy ở chỗ cũng tiếp, nói sở tiếp, nói vậy, một xứ lại Kompongchnang và một xứ tại Pouol Battambang, cũn cư giữ phải trong thương trận chớ mình dân có đi theo mà biết thì mới xứ ngài ở lại không tới mà tiếng đồng bỗ. Thế ra vẫn để dân thông nhập diện cũng quan sát đâu ngài? Quan nghề làm cả có ghét bỏ ho sau được, nguồn lợi của xứ nầy mà Người viếng nghề làm cả ý dẫn Cam-bô có ghe qua Kompong Chang đến Lacs là một bên ven biển hồ. Người có đi viếng hết xứ cao xa, một xứ ở Sisoul (Kratie một xứ nữa ở Stungtrang.

Mình lấy làm lo dân ba-bac ở đâu heo Vinh Kiêm ly ra ban đông-nghiệp trong biên lắm. Không được bán anh gặp mới nan Toàn-quyền Đông Dương, mình lấy làm ngại, xe quan chạy hiến chạy như chớp, trên đường quan lộ không thấy nổi khó của dân bản xứ ăn trong chôn cây thốt tốt ở giữa đồng đồng bay cơm rằng mong mông. Tiếng rầm rầm các đoàn xe nầy chạy mà lực của quan Toàn-quyền của các quan tùy tùng sẽ làm khi... lấy tiếng rầm rầm thôi mà của dân dân nghèo khổ. Nhưng cái thế lực của dân Hoa kiều ở xứ nầy và cái oai quyền của bọn cường hào trong các tỉnh đi không được qua khỏi con mắt của quan Thị biểu. Vì nỗi dân có thể mồng của dân Việt-kiều ở xứ Cao-Miên ai cũng làm cho quan Toàn-quyền nghe người vậy.

Bao giờ các bạn học nghề đến cuộc kinh lý xứ Cao-Miên, của quan Toàn-quyền có ích lợi 5 chế nào nỗi người có ở gần cũng nghe. Câu giác thế nào tự ai nấy biết.

P.T.-T.B.

những gì... trong tuần

Chơi kiểu ấy buồn quá....

Đêm hát tuồng *La Bataille* tại rạp Excelsior, lúc phim vừa đứt, nghe có người trên lầu la « feu » (lửa) khán giả nội rạp hoảng hồn mạnh ai nấy tung gió nhảy, chen lấn nhau mà chạy. Nhưng tới chừng thoát ra khỏi cửa, gặp trời « mưa », ai nấy cũng liều sẽn lên cười gượng cho đỡ mắc cỡ.

Ông Silvestre trở lại cố-hương

Quan Khâm-sứ Cao-Miên Silvestre lên Bockor tịnh dưỡng cách mấy tháng trước, ở Namvang thấy có vài tờ báo lật đật viết bài tiền-biệt ngài và lo kiếm người kế vị, nhưng mãi đến nay ngài vẫn còn tại vị, và đang đi kinh lý với quan Toàn-quyền.

Nay nghe tin chắc chắn, qua tuần tháng hai tây tới đây, quan Khâm-sứ Silvestre sẽ đáp tàu về Pháp.

Ngựa đua... .... chạy

Trường đua ngựa ở Namvang như cảnh vẽ chiều buồn tanh tẻ ngắc. Vô cửa không tiền mà cũng chẳng có ai coi. Ngựa không có nhiều ngựa chạy, người chơi bị lường gạt, người cũng chạy luôn. Nên trường đua ngựa đã bề mạc tự lâu rồi.

Năm nay khai mạc

Bề-mạc hội năm ngoái với lá đơn kêu nài của sáu người Cao-miên bắt tánh thái-độ của bạn rị sự, thì nay nghe nói đã có một bọn muốn ra khai mạc trường đua ngựa trở lại.

Kỳ nầy có để cho người ta « chạy » nữa chăng? chớ sự khai trường đua thì ai ai cũng ước ao hết rồi đa !

Nét mực thừa . . .

PHỤ-NỮ VIỆT-KIỀU VỚI VẤN-ĐỀ TỰ-DO KẾT-HÔN

Tự-do kết-hôn là vấn - đề ruột của chị Manh-Manh ; mà chị Manh Manh Nguyễn-thị-Kiêm với thi-Phi em đây cũng không phải là xa la chi nhau. Nói không xa la, chớ chẳng phải lạ quen biết. Tuy không quen biết, chớ trên tờ báo em vẫn được chị nói chuyện cho nghe.

Chiều trước chị Manh-Manh có lên Namvang, đi cổ - động cho báo Phụ-nữ Tân-văn. Không biết có phải vì trình-độ chị em phụ-nữ chúng em trên nầy có kém hơn chị em phụ-nữ ngoài Bắc chăng, nên chị lên đây, không có diễn thuyết về vấn-đề tự-do kết-hôn như khi chị ra Bắc. Thành thử em không được mayimắn nghe chị bàn giải tường-tận vấn-đề ấy.

Nhưng vậy, em cũng nhờ các báo ngoài bắc tường-thuật cho nghe.

Chị Manh-Manh đã làm sôi nổi dư luận sông Nhị nói Nùng, mà có đến chị em gái kiều ngụ xứ nầy cũng nghị ngợi bên bạc. Vậy em thử bàn qua... bàn qua vấn-đề tự do kết-hôn, nằm trong phạm-vi phụ-nữ Việt-kiều. Chớ nào sơ thất em xin nhờ lang phụ-nữ trí thức phê chánh lại cho.

Em thấy trên các báo thường ngày hay hô hào tự-do kết-hôn mà không thấy cổ-vũ về sự tự-do giao thiệp thì có khác nào kêu gào người ta gật lúa mà mà chưa gieo. Nếu vấn-đề hàm nữ giao thiệp chưa bàn giải xong, thì không thể nào giải quyết đặng sự tự-do kết-hôn.

Ở đâu thì em không biết có thực hành được sự tự do kết hôn hay chăng, em thiếu sự quan sát, em không dám làm gan cầu-thị như chị Mai-loan-Anh, cho bà chị Bửu-Lan rầy phải nên, em không biết rõ, em không dám dự bàn tới. Chớ như ở xứ nầy, em tưởng vấn-đề ấy vẫn còn xa xôi lắm, chưa thực hiện được lấy giờ. Chỉ em ở đây có từng giao thiệp được với ai đâu, mà hòng nói đến tự do kết hôn. Ai ở nhà nấy thì làm sao biết những ai mà chọn lựa. Tự do kết hôn là hai đàng phải cùng biết với nhau cho rõ ràng mới được, song song phải cầu quen biết với nhiều người lâu ngày nữa, thì sự chọn lựa với nhau mới khỏi phải hối hận về sau.

Mình muốn đem một mối hàng tốt, nhưng chưa biết phải là mối hàng thứ nào ; nếu mình vào một tiệm nhỏ bỏ ở nhàm mỏi cho nhỏ, tất nhiên không có đủ nhiều thứ hàng cho mình để lựa, song mình lại cần dùng xài, buộc lòng chọn lại bao nhiêu thứ đã có đó mà lựa mỗi thứ tốt. Bây giờ nếu như mình vào một tiệm lớn hay là ở nhân tiện thành lớn, tất nhiên sự chọn lựa một thứ hàng tốt rất dễ, vì là đủ thứ các thứ hàng cho mình kén chọn. Về sự hôn nhơn cũng thế, nếu mình giao thiệp được rộng, biết được nhiều người, tất nhiên sự chọn lựa lọc lựa cũng được dễ dàng hơn vậy.

Giao thiệp hẹp nó cũng khó cho sự kén chọn, cho sự tự-do kết hôn thay, huống chi không có giao thiệp chi hết, thất có nói tới sự tự-do kết hôn sao đặng. Mình gái kín thân mình trong chốn buồng the, anh em trai dầu bộ có được tự-do thế nào, cũng không giao thiệp được chi em mình, thì tới như họ cũng không thể nói đến tự-do kết hôn ; hàng chi chị em mình đây con « cửa đóng then gài ». Vậy em tưởng ở xã hội Việt-kiều nầy, chị em mình có tiến đến sự tự-do kết-hôn cũng là việc bàn phiếm đó thôi.

TRẦN THỊ PHI

VẤN ĐỀ GIÀ VÀ TRẺ VIỆT-KIỀU
từ đâu mà xuất hiện

II

Trong bài trước chúng tôi nói rằng quyền lợi là người cốt của mọi sự xung đột, phân tranh ở xã hội tự bản nầy. Bởi vậy cho nên muốn rõ biết cái tánh chất của vấn đề già và trẻ Việt kiều mà chúng tôi cho là một chuyện hoang đường, hay là sự lầm lẫn của dư luận, thì ta hãy cần cứ vào đây mà suy ra, nghĩa là phải hiểu thấu « Quyền » và « lợi » của người mình ở xứ nầy ra như thế nào đã.

Nói về quyền thì là cái quyền ngoa yêu của kẻ kiều dân mà lại là kẻ hiển dân một nước bị trị, thì thà là nói không có còn hơn, chứ nói có mà chẳng dùng đặng vào đâu, thì có nói gì !

Kia thế lực như bọn Huê Kiều, một việc hành động dù có ảnh hưởng đến vận mạng kinh tế xứ nầy, thế mà quyền lực của họ còn chưa đáng kể thay.

Huống chi ta, ngoại rau, tác-đất, đem sút hơn họ về tất cả mọi phương-diện kiều-dân, thì thôi lành ôm lấy số phận vô-lực của kẻ « đất đâu ngồi đó » cho rồi, nhớ có quyền thế gì mà nói đến tranh-giành, hơn-thiệt.

Anh em đừng tưởng rằng ông Hội-trưởng của ta, hai ông Hội-Đồng của ta ở Ủy-ban thành-phố và phòng Thương-mãi Namvang là những bộ-phận tiêu-biểu cho cái quyền-hạn của ta ở xứ nầy mà lầm !!!

Không đâu ! Họ chỉ là những người mà Chánh-phủ đặt ra cho có vẻ, có tiếng, hoặc để cho dễ bề kiểm-sát người mình ở đây mà thôi.

Cái chức Hội-trưởng Việt-kiều không giống cái chức tổng trưởng Huê-kiều chút nào cả. Bang-trưởng Huê kiều phần đông là người lịch duyệt lắm, do dân của mỗi bang Huê-kiều bầu lên (theo cách đồng thanh tuyển-cử) Họ có đủ tư cách làm đại biểu cho dân Hội với chánh thủ họ không rụt-rè, sợ sệt, dám ăn nói, xin xỏ nơi kia, đối với người đồng bang, bề ngoài là tộc biểu, vừa là quan tòa là chủ ngân hàng, vừa là quan lớn sai nha, vừa là tay tư bản !!!

Trái lại Hội-trưởng Việt-kiều là người của chánh-nhũ đặt lên lựa trong hàng quan-lại hưu-trí, những người nào trung thành, dày công cùng chánh-phủ, mà là phải đặng lòng tin nhiệm của chánh-phủ về sự bạc tiền ; vì trách vụ của Hội-trưởng là thâu góp tiền thuế của dân Việt-Kiều đem đến đóng góp hàng năm mà thôi. Như vậy thì đối với sự sống còn của người mình ở đất nước nầy, cái chức Hội-trưởng tuyệt-nhiên là vô vị vậy.

Còn viên Hội-đồng Việt-Kiều ở ủy-ban thành phố thì cũng tựa là ông Hội-trưởng thứ hai. Cũng mấy lão quan hưu-trí, cũng là người của chánh phủ lựa đặt vào thì bất luận là vấn đề gì, ông đều một mặt thuận tưng theo chánh-phủ cả.

Đến như viên Hội-đồng thương mãi tuy là thương gia Việt-kiều bầu lên theo cách tuyển cử hạn-chế (scrustin restreint), nhưng cũng là một cái hình nộm thứ ba, chớ không có ích lợi gì cho ai cả.

Bổ quyền hạn của người mình ở xứ nầy như thế đó ! Ba cái ghế đại-biểu kia là ba miếng mồi hư danh, tổn tiết. Kể có cộng-tâm, nhiệt huyết không màng thiết đến nó ; nay lại nói nó là ngồi lửa nung nấu sự phân tranh giữa hai phái già trẻ Việt-kiều thì rất sai lầm lắm vậy.

Trở lên là nói về quyền, nay thử xem qua những mối lợi của ta ở xứ nầy ra thế nào. Trước hết phải ngó vào quan trường, vì một số đông Việt-kiều sống về quan trường. Lại cũng vì dư luận xứ nầy đã một phen sôi nổi về câu chuyện « xứ Cao Miên của người Cao miên ».

Mối lợi quan-trường cũng là to-tát lắm. Song nó chỉ là mối lợi tạm thời, mối lợi của cá-nhân mà kẻ đặng giác ngộ nơi quyền lợi của mình ra thế nào thì đâu đó bỏ rồi vậy.

Vả lại, còn ai không biết ngày nay Chánh - phủ đã có cải xu-hướng « giành chỗ cho người bản-xứ » thì nguồn lợi nầy đâu còn như ngày xưa nữa mà lẫu tranh giành, xâu-xé.

Ngoài chốn quan trường người mình còn chuyên nhiều sanh-kế khác nữa : như đánh cá, buôn bán lâm ruộng rẫy và các môn kỹ-nghệ nhỏ như đóng giầy, làm nón vân vân... Nhưng các nghề sau nầy, trừ nghề thầy - lợi ra, đều còn là phôi thai cả.

Nói tóm tắt một đều là bổ lợi lộc chúng ta chưa có đặng là bao làm, nên ta không thể cho rằng vì đó mà có sự phân tranh, xung đột giữa thanh niên và lão thành Việt-kiều được.

Quyền của ta là huyền hão, lợi của ta lợi thừa, vậy thì vấn đề già và trẻ Việt-kiều tự đâu mà xuất hiện ?

Không chi ta ! Bỏ là đều ngộ nhận của ta. Mà số dĩ có sự ngộ nhận nầy là tại ta có tánh ỷ lại và hay đỗ kỵ nhau.

Đ.N.N. — C.M.

Quan Toàn-quyền đi kinh lý xứ Cao-Miên lần nầy không có phóng-sự-viên báo nào đi theo cả

Cuộc kinh lý của quan Toàn quyền Robin lần nầy không phải như lần trước, dưới Namkỳ, có phóng-sự viên các báo đi theo. Vì tòa Khâm sứ Cao Miên không chịu xe cho phóng sự viên báo giới đi theo như ở dưới Saigon.

Theo như chương trình cuộc kinh lý nầy, không thể nào mướn đủ lô-ca-xông chạy theo kịp toàn xe của quan Toàn quyền Robin và quan Khâm sứ Silvestre chạy trên 90 cây số mỗi giờ, nên các nhà viết báo đành phải nằm nhà.

XIN NHỚ

Bài vở gởi đăng trong Trương Cao-Miên xin gởi ngay cho :
M. HOÀN-BÍCH
số 8 đường Philastre Phnompenh
Hoặc muốn thương lượng việc đăng quảng-cáo cũng xin do nơi đây.

3 $ 25
đem đến tiệm may
HIỆP-TÂN
Số 19, đường Amiral Roze
SAIGON
Sẽ sắm được một bộ đồ-phục chiếu hàng, vải tốt, may khéo, thợ may chuyên môn ở trong tiệm may danh tiếng ở Saigon lâu năm.
Bổn-hiệu có lãnh mấy đồ Annam, tiền công thật nhẹ dễ chiều mãi hàng trong bao tháng, không đâu rẽ hơn đặng. (1299)

Ông thầy đạo đức

Đường Nancy số 42 quận Chợ quán Hiệu Tỷ-nhơn đường [illegible] Con tôi đau ban chạy thuốc khó nhân ban lâm gần chết [illegible] người tìm chỉ tôi và cho [illegible] cho ba thang thuốc con tôi ăn uống mình nó tỉnh lại đặt đầu uống ông cho thêm mấy thang thuốc tán đặng [illegible] tuần thang nhỏ đã mạnh. Tôi thấy ông giỏi tôi chỉ ông tôi đau bịnh là máu đã lâu [illegible] ốm quá. Chị tôi nghe tôi có [illegible] thuốc ông có năm bảo thì hết bịnh [illegible] thuốc ông biết lắm. Chị [illegible] ít hàng trên Báo đăng trước cảm ơn ông sau chỉ cho ai có bịnh.

Trần Văn Nhơn
phan (Khánh-h...

LỊCH «TAM-TÔNG-MIẾU»
Năm ẤT-HỢI 1935
Lối 5 Décembre 1934, sẽ có bán
Lịch có đủ ngày Tây, ngày Annam, và Phật Tiên, tinh kỳ, hành, tinh, trực nghi, kị, ngày ấ, vân vân... Trong mỗi tờ có đề hoặc một câu đạo lý, hoặc một câu cách ngôn, hoặc một câu Thánh ngôn giải về tội phước, rất trong kinh sách Tam Giáo (Phật Thánh Tiên).
Lịch làm kỹ lưỡng và mặt lịch in ba màu.
Giá bán lẻ, mỗi cuốn..... 0$42
Mua nhiều, ăn giá riêng. ỦLục tỉnh, mua từ 5 cuốn sắp lên mới gởi.
Cũng như các năm trước, lịch nầy bán lấy lời để in kinh, nhang đèn trong chùa, giúp cho trường học (của chùa lập) và làm việc phước thiện.
Xin viết thơ cho ông **VÕ-VĂN-THẠNH**
Tam-Tông-Miếu—Saigon

thuốc bổ
ĐỨC-TRỌNG
trừ tuyệt chứng bịnh
DI-TINH
MỘNG-TINH
HUỘT-TINH
VÀ HẾT ĐAU LƯNG

nhà thuốc **ĐỨC-TRỌNG** 353 rue Cây mai CHOLON

MUA CUA THIỆT NGUYỄN-VĂN-TRI MỚI CHẮC ĐƯỢC THỨ THIỆT

TIỂU-THUYẾT CỦA DƯỢC-NHÀ-NAM — Số 66

KHÍ HUYẾT ANH HÙNG

SƯU-ĐỨC

IV

— Con hãy an lòng, ông Hoàn-ngọc-Ẩn là một người văn minh lắm, ông cho Hoàn-ngọc-Quang được quyền tự do kết hôn. Con phải biết rằng, tuy cha con mình nghèo cho thì nào cũng Kim-Phụng cũ có gái nào trên đời nầy đáng mình. Ông Hoàn-ngọc-Ẩn là nhà triệu phú, ông không cần cưới con nhà giàu cho Hoàn - ngọc-Quang đâu. Hoàn-ngọc-Quang có xin phép cha cho Kim-Phụng đi dạo xe hơi và đi ăn cơm với chàng đi ăn cơm, thôi nay Thanh Long nói với Kim Phụng rằng « Kim-Phụng, Hoàn ngọc Quang mời cha và con đi dạo một vòng xe hơi và đi về Cholon ăn cơm với chàng. Hoàn ngọc Quang có lòng tốt dường ấy cha cầm tình lắm, nhưng nay cha nghe một trong mình lắm, vậy con hãy đi nói với Huỳnh Long sửa soạn cho sẵn dặng đi với con.

Thế nào con cũng phải đi với Hoàn ngọc Quang đấu Huỳnh-Long không cũng mặc. Cha khuyên con hãy vui vẻ từ tế với Hoàn ngọc Quang thì cha vui mừng lắm ».

Kim Phụng vâng lời Thanh Long trở về phòng rửa mặt thay đồ rồi đi đến rạp bát xiếc nói chuyện nầy với Hoàn ngọc Quang Kim Phụng đi rồi, nữa giờ sau có Hoàn ngọc Quang đến khách sạn kiếm Thanh Long.

Vào phòng, Hoàn ngọc Quang vui vẻ nói với Thanh Long rằng. « Thưa cha, ông Hoàn ngọc Ẩn đã dạy hộ mấy miếng lợi hại trong các đường quyền cho con rồi.

Bây giờ con mới rõ lắm, trước kia võ nghệ của con có năm bảy giờ giỏi hơn gấp mười, con đánh chắc đánh với Huỳnh Long trong trận tài chiến nầy con thắng dễ như trở tay ».

Thanh Long vui mừng không xiết nổi rằng : « Nhờ cha thiếu hồ mới làm cho Hoàn-ngọc - Ẩn được lòng truyền lại bết võ nghệ cho con đó. »

— Thưa cha thật như vậy.

— Nầy Quang cha muốn con giúp cha một việc con có sẵn lòng với cha không ?

— Thưa cha con sẵn lòng.

— Cha còn nghèo lắm, nếu con thương cha thì con sẽ làm cho cha có bạc muôn.

— Thưa cha nếu con làm được thì con không lấy lời gì từ chối với cha cả.

Thanh Long nắm tay Hoàn-ngọc Quang mà nói nhỏ rằng ; « Cha đã hứa với mấy người Hoa hiểu trong Chợlớn biết cả bao bạc thì chẳng nói rồi.

Thanh Long nói : « Con nói cũng phải, nhưng cha không phải phú hộ lớp đâu mà biết có cho nhiều. Cha nói thật cha chỉ có hai ngàn đồng bạc mà thôi, mà một muôn trong trận nầy thì là nhiều lắm rồi.

— Không phải là nhiều đâu, cha hèn tình với mấy người hoa kiều kia chỉa cho cha 1 năm muôn đồng chẳng được hay sao ?

— Khó lắm, làm như vậy sau đó bể ra thì Hoàn ngọc Ẩn sẽ trách cha là không phải con ruột của ta.

Hoàn ngọc Quang suy nghĩ một hồi rồi nói : « Cha hãy an lòng, ông Hoàn ngọc Ẩn không nghi như vậy đâu, ông nghĩ con mê Kim Phụng nghĩa là vì tình nhân thôi. Thưa cha, con nghĩ ra một kế, cha hãy bàn tính với mấy người Hoa kiều ấy thì họ sẽ chịu chứa cho cha năm muôn đồng. Cha hãy nói cho họ biết cha đã tính xong với con rồi vì con sẽ đánh Kim Phụng.

Thanh Long gật đầu tỏ sắc vui mừng mà nói rằng : « Phải lắm, cha khen con có trí, miễng là con bằng lòng để cho Huỳnh Long đánh bại con trong trận nầy Cha sẽ giữ kín chuyện nầy, dầu với Huỳnh Long cha cũng không cho nó biết trước. »

— Dạ phải giữ kín như vậy thì Huỳnh-Long sẽ rằng đánh xem kách hiệc hơn và không sợ nó-tin ai mà tỏ thật mưu kế nầy e sau phải đổ bể.

Trong trận đó muốn cho khán giả không ngờ con bị đánh bại chỉ con phải đánh đến hiệp thứ tư rồi giả trượt chân để cho Huỳnh-Long đánh trúng vào mặt một thế không dữ hiểm và bị chết giấc trên vũ đài.

Còn nữa

Nên rõ nhau đi coi một việc lạ trên đời xưa nay chưa từng thấy

PHỤ KHOA CỨU KHỔ HUỜN

(Thuốc trị bịnh tử cung đại tôi)

Của nhà thuốc BAO-NAM-DƯỜNG

32, Rue de la Poterie—CANTHO

Y-sĩ LÝ-VĂN-THƯƠNG, chuyên môn trị bịnh tử cung, bào chế ra.

Bịnh tử-cung đa bội nhiều chứng phát sanh ra, bệnh bịnh tử cung đau cách nào, thì phải có thuốc nầy điều trị ngay. Người có bịnh xin coi trong toa có nói rõ. Phương thuốc tử cung nầy đầu đau lâu mau nặng nhẹ cách nào uống đến thuốc nầy trong 24 giờ đồng hồ thì thấy bịnh mười phần bớt hết bốn tám phần.

Số 1 Chữ trị đờn bà có huyết bạch cùng là bạch đàm nhiều, rồi không siết sự sạch sẽ, để lâu nơi dưới âm hộ sanh ra hôi, có mùi ngứa ngáy, lần lần mục ấy ăn vào cổ tử cung sanh ghẻ, chảy máu ra lọn với huyết bạch. Sau lâu lâu trong bụng thấy đau trằng đa dưới, cón lâu thì con người càng ngày càng ốm yếu xanh xao. Đường kinh nguyệt sanh ra hư hoặc trồi hoặc sụt có khi đau đường kinh nguyệt đầy đưa 7, 8 ngày mới dứt hoặc một tháng có đôi ba lần.

Hộp số 1 có hai thứ thuốc uống và 1 thứ rửa. Mỗi thứ thuốc uống có toa dặn kỹ. Mỗi hộp 4$50.

Số 2 Chữ trị đờn bà khi sanh đẻ rồi có trắc trở lâm nhiều cùng, thấy đó nhiều độc vô chỗ trầy sanh ra ung độc trong bụng đau như trăng xuống âm hộ chảy mủ ra có khi lộn với máu.

Bịnh nầy nên lo trị liền để đến khi nó ăn vào đến ở tử cung. Chưng ấy rất biến nghèo.

Hộp số 2 có ba thứ thuốc uống và một thứ rửa. Mỗi thứ thuốc uống có toa dặn kỹ. Mỗi hộp 4$50.

Số 3 Bộ bởi sự truyền nhiễm ; bởi người đàn ông có độc trong mình khi giao cấu tiếp tinh người đàn bà phải bị nhiễm độc vào tử cung hoặc ống dường tiểu bị sưng rồi dường đại cùng ngày càng hôn sanh ra có mùi lâu nhỏ huyết bạch. Bị lâu sau đau trằng đa dưới dưa thôn âm hộ đau đến sau lưng đau hai bên hông kêu là gây chẳng) hoặc là trong tử cung mọc thành Hạnh cùng ngày càng lớn tử cung cùng ngày càng nhỏ có khi thiếu đặp có đường ngoại nhỏ tìm đây dưa không đúc có khi tử cung nổi mũ ra hình hạng kêu là « bàng huy ». Chứng đó trong tử cung đau nhiều khó đứng nổi, rồi lần lần 5, 10 ngày cùng giảm bớt. Người không biết trong chẳng hề chu cùng (gây) khi sau nó trở lại làm lần thứ nhiều hơn, chưng đó bình đó ít khi nhiều rồi sự làm trong là chứng bịnh « hàng huyết - bạch huyết » sự nhược mà sanh ra bịnh như vậy nên cho uống thuốc cầm huyết là phá làm như thế cũng chẳng mạnh được, là vì huyết đó bởi tại tử cung đang nổi ; tại có ấy mà huyết mới ra.

Hộp số 3 có ba thứ thuốc uống và 1 thứ rửa. Mỗi thứ có toa dặn kỹ. Mỗi hộp 6$00.

Số 4 Chữ trị đờn bà khi có thai bị truyền nhiễm độc của Cháng ông, lan sơ huyết bạch là nhiều đi tiểu có khi nóng, hôn, gắt, hoặc đi tiểu có khi ra máu. Trong bụng cứ đau trằng.

Bịnh như vậy chớ để điều trị, vì mau sẽ sẩy nên bư thai, số khi của tam bằng huyết là khác.

Hộp số 4 có ba thứ thuốc uống 1 thứ rửa. Mỗi thứ thuốc có toa dặn kỹ. Mỗi hộp 2$50.

Số 5 Chữ trị đờn bà bị sa tử cung, bởi khi sanh đẻ hoặc bị té nghã hà là làm chi nặng nề, nên tử cung sa xuống lồng mặt âm hộ, đi đứng cùng nằm có khi tử cung lòi ra ngoài kêu là « tật kín », hoặc người sanh đẻ nhiều lần, hoặc giây chẳng đẳng đây, âm hộ rộng tử cung sa xuống hàng mặt.

Hộp số 5 có hai thứ thuốc uống có một thứ thuốc rửa. Mỗi thứ thuốc có toa dặn kỹ. Mỗi hộp 2$50.

Số 6 Chữ trị những người nhỏ có huyết bạch cùng là bạch đàm nhiều mà trong bụng đau đau. Nên uống thứ thuốc nầy, dặng phòng ngừa trước khỏi sau ngày sau sanh ra đau tử cung.

Hộp số 6 có hai thứ thuốc uống 1 thứ rửa. Mỗi thứ có toa dặn kỹ. Mỗi hộp 2$20.

Khắp nơi có trữ bán

FOU-KIN-DJ

Bổn hiệu muốn cho mọi bạn mấy người cái cho mua đăng qua 1935 để bán đồ hiệu mới, nên giá bán sẽ đắc hơn mà lại có thêm. Từ tuần lễ 30 Janvier 1935 mà thôi.

92 Bd. Bonnard

SAIGON

Lò bánh quốc-nhơn

96, RUE LACRANDIERE — SAIGON —

Bánh QUỐC RỰ nướng bằng LỬA BẮC QUẢI, đăng hơi điển nên không tro bụi, đúng theo phép vệ-sanh.

Tại hãng có bán bánh Champagne, làm bằng bột gạo không dùng beurre mà Saigon không kém gì các thứ bánh Champagne khác.

Có bán bánh dừa xanh, bánh đậu xanh bánh bột sen, bắp bằng là điển bánh chai, đúng toàn nước cốt dừa nói đường không pha mè, bánh thật kỹ càng, ăn rất bổ tinh thần.

Có bán mức 3l. mức gừng, bột mang tuyt bột bắn, bột đậu, nước mắm Hòn Phú Quốc thiết ngon.

Có bán khuôn champagne và đồng làm bánh champagne. Như quí bà quí cô muốn làm bánh champagne, xin đến lại hãng sẽ cho mượn khuôn khỏi mắc khuôn riêng.

Có sở hiệu kỹ lưỡng, bánh Champagne 057b mới nguyên quốc-Nữ 0$45 một hộp, bánh đậu xanh 0$4 một hộp.

Ở xa mua sẽ bán lời tính giá riêng. Sở gửi cách lãnh hóa giao ngân. Xin viết thư hỏiđến thương nghị.

Có lãnh làm bánh tiệc trà, tân quan tân hôn giá thật rẻ.

Mỗi ngày có đặt lò làm bánh nên anh quí bà quí cô hãy làm bánh tại nhà rồi đem đến nướng, hoặc muốn quay heo quay gà, hãng sẽ tính tiền hơi rẻ nhe.

P.S. — Có cho thuốc rượu thiên thôi. Ai muốn để làm phước hoặc đúng trong nhà, xin buôn sẽ tiền thuốc và tiền rượu chai 1l : một litre 1$80, nửa litre 0$90, gọc bo litre 0$60, ve nhỏ 0$30.

(1357)

Một bài thi la nên đọc

Savon tốt nhất trên đời

Người ước vọng vậy thì mua đi

Việt-Nam tiếng rạng năm Châu

Có danh nổi giống, hoàn-cầu biết tên.

Đăng cao hai chữ Rồng-Tiên.

Việt Nam bị nghệ lưu truyền khắp nơi

Đã dân lợi nước đời đời

Ở nhau vào giúp lợi tài cho nhau.

Thanh thương ngoại-quốc một lần

Có gương Nhựt-Bổn theo đời — cạnh tranh

Có thử nghề cho rành.

Ca đồng nội hoa xá phòng Việ Nam.

Một cuộc thi có ích cho đồng-bào.

Buổi kinh-tế nầy thì sẩn của mình như lúa gạo, dừa, đậu, vừng, vật vân đều rẻ, làm cho dân Việt-Nam mình phải trở nên nghèo nàn, khốn-khổ, nhưng mà đồ ngoại hóa đem vào ta mua nào cũng mắc, làm cho khó lắm mà dùng.

Tỷ như dầu essence, dầu lửa (pétrole) vì xứ mình không có, buộc phải đồng dầu ngoại quốc, nên một đồng tiền hiếp nhau thì lợi lắm giá bao mắc cho đồng-bào. Muốn cho đồng-bào rõ thì tôi kể giá khi trước và sau ra cho đề thấy ; trước khi binh 16, dầu đèn bán 8$00 một thùng (essence), dầu lửa bán 2$00. Bây giờ dầu đèn bán 2$50, dầu lửa 2$60 một thùng.

Đầu lửa nầy ở dưới đất lấy lên, nhưng mà giá lại mắc hơn dầu đèn dầu phụng và các thứ dầu sẩn đồng bào mình đề dùng mà thấp đèn thì chẳng có dầu lửa đem đến xứ mình.

Bổn hiệu thấy sự ấy như vậy nên bày cuộc thi nầy cho các quí bà quí đem ra tranh với người, trước là người quốc bớt thủ quyền lợi, sau là cho tổ sản mình bán được giá.

Cuộc thi như vầy : ai làm được đầu thắp bằng dầu đèn, dầu phụng, dầu sẻ hoặc các thứ dầu khác mà thuần đặc, thắp sáng như dầu lửa và ít hao hơn hết thì sẽ thưởng.

Giải nhứt..... 50$00
Giải nhì..... 20.00
Giải ba..... 10.00

Đèn nầy thắp bằng dầu mình không hoặc trộn với essence hoặc dầu lửa rồi một phần tư hoặc một phần năm (1/5 chưng nầy).

Làm đèn thấp trong mà hoặc ngoài trời, gió đừng tắt mà sáng hơn hết. Đèn nầy phải cho đẹp là khác.

Bổn hãng sẽ có một bạn ky-viên xem xét kỹ-lưỡng và thắp hết những đèn thí dem đến, thí-nghiệm kỹ-lưỡng sẽ phát phần thưởng.

Hạn Tết Annam rồi sẽ đến, đến cuối tháng hai annam uỷ-viên xem xét sẽ phát phần thưởng.

Ai muốn hỏi đều chi cần-kíp cần nhiều nơi bổn hiệu.

HÃNG DẦU VÀ SAVON VIỆT-NAM

CHOLON

Học đánh máy khỏi mất tiền

Ai muốn học đánh máy rõ tiếng, hãy mua một cái giấy số TONGELA của hội chợ đêm có Bài-Ca, giá có 0$50, mình đã làm được một việc nghĩa lại hưởng đúng nhiều cuộc vui. May trúng sẽ được cái máy viết, chẳng đó mắc sức mà tập đánh khỏi mất tiền.

Chợ đêm

Đến 29 Janvier nầy Cô-Lao sẽ mở cuộc Chợ đêm tại vườn Chánh Soái. Chợ đêm năm nay lớn hơn mọi năm, vui hơn mọi năm. Có cô đờn, cô cao, hát Cải Lương, hát Quảng, nhạc Tây, nhạc Tàu, nhạc Quảng, nhạc Cao-Miêng, và làm thế chơi khác nữa kể không siết. Nhớ tới bữa 29 Janvier đi coi kẻo uổng.

Thi đèn dầy ?

Trong sáu bữa Chợ đêm, bán Trị Sự Cô Lao có mở cuộc thi đèn dầy. Đèn lớn nhỏ tùy ý, kiểu đèn mắc các nhà dự thi trong Hội chỉ buộc phải làm đèn treo Có ba dải : Nhứt, 0$00 nhì 15$ba, ba, 10$00. Mỗi đèn dự cuộc thi phải đóng một đồng bạc (1$00) Bán trị sự sẽ cho mỗi chủ đèn một cái carte trong sáu bữa ra về khỏi trả tiền. Ai muốn thì xin tới gửi tên tại nhà ông Bùi-văn-Còn, 30 đường Reliand Garros Saigon. Từ chiều 25 Janvier 1935 thì không thập nữa.

CÔNG - TY

Forvil và Docteur Pierre

Bà thứ dầu thơm
Phấn Savon rửa mặt
Nước súc miệng
Savon đánh răng

KHẮP CÁC NƠI ĐỀU CÓ BÁN LẺ

Đại-lý độc quyền

INDOCHINE IMPORT. C. HUCHET

40-46 Rue Pellerin—SAIGON

HỌC CẮN BÁNH XE HƠI

Mau giỏi—Thì mau
Giá rẻ hơn các nơi

TRƯỜNG XE HƠI

65 bis, Đường LAGRANDIÈRE — SAIGON

TRỊNH-HƯNG-NGÂU

Chủ trường kỉnh đạt

« TRƯỜNG CỦA TRỊNH-HƯNG-NGÂU, TỐT VÀ DẠY GIỎI HƠN HẾT. » LỜI KHAI CỦA ÔNG CHÁNH SỞ XÉT XE HƠI TOÀ

ĐỌC THÔ LỰC TÌNH CỐ NƠI ÂN Ở TẠI TRƯỜNG

MAZDA

Bóng đèn khí hiệu MAZDA thiệt tốt sáng nhiều thấp ít hao hơi

Có bán tại khắp trong những tiệm bán bóng đèn hiệu, tiệm các (quincailleries) và vân.

Bán đi : S. A. FREKOR

3, Rue Mac-Mahon—SAIGON

MỘT CÁI BẰNG CỚ HIỂN-HIỆN CỦA NGƯỜI

ÂN-ĐỘ DÂN PHÁP

đương chân rằng : thuốc annam ta cũng thần hiệu vậy.

M. M. NOURDINE C.S.N.T. a SAIGON

SAIGON CENTRAL 10 4 12 34 COCHINCHINE

Monsieur le Directeur
de la Pharmacie ONG TIEN
rue Paul Blanchy prolongée
PHUNHUẬN SAIGON

Saigon, le 7 Decembre 1934

A Monsieur le Directeur
de la Pharmacie ONG-TIEN
SAIGON

Cher Monsieur,

Action bienfaisante surles maladies intimes, telle est caractéristique bien reconnue de votre SUU-ĐỘC-BẢ-ỨNG-HOÀN, un de mes flacon que je lui ai envoyé, satisfait de la valeur curative incontestable dans un grand nombre d'affections, ma charge de lui faire encore une commande de six flacons.

Votre client remerciement

M. M.I. NOURDINE
C.S.N.T.
SAIGON

(Lược dịch ra quốc âm)

Tôi nhờ dùng thuốc SƯU ĐỘC BẢ ỨNG-HOÀN của ông mà đặt tuyệt bình, đến nay người nhơn mỹ có xin lấy lại như thường. Người bạn tôi ở Pondichéry cũng đau như vậy, nên tôi có gởi cho ông đăng thế. Nay ý mới tho cho tôi biết rằng thuốc ấy hiệu nghiệm mới cách quá quyết, nên nhờ tôi mua thêm cho ý sản hộp nữa đăng cho lượt nọc.

Ở Nam nhiều đây qui ngài cũng đã ưa chắc thuốc Sưu-độc bảo-ứng-hoàn hiệu Ông Tiên trị các bịnh phong tình như: lậu, tinh, sang-độc, Vương-mai v.v. hay hơn hết, chẳng phải người mình không, cho đến Tây, Tàu, Ấn độ Lao-mên, bịnh đâu nặng nhẹ, lâu mau đều cũng tuyệt nọc. Lần lượt chúng tôi sẽ in các thư khen tặng ở các nước để qui ngài thấy rõ, mua đăng khỏi lầm lạc. Khắp trong Pháp, các nơi bán thuốc annam đều có bán rồi.

TRỊ BỊNH THỔ LẬU BẠCH PHÁT BẠCH TRÙNG

Là thuốc trị bịnh Phong-tình

BỔ Á-PHIỆN

Của hiệu TIÊU-THÂN-TIÊN, ở Tonkin gởi lại bảo chế đường đông sối Á-phiện. Cách bổ giảm đã mất mà lại bổ đâu ăn lão nhược hao nhu, trăm ngàn người cũng không sai một. Làm việc khoẻ mạnh vui vẻ như thường, chẳng sợ sanh ra chứng bịnh gì hết, đi đường đang trở hết rất tiện.

Hộp ve 100 hoàn giá 1p.00
Ve nhỏ 50 hoàn giá 0p.50

Hãt R 2 cũng 3 ve đủ bổ, ai mua đúng không công hiệu xin trả tiền lại chẳng sai. Có trữ bán tại gare Cetinat, rue Mayer 128 Tandinh, bd de la Somme 86, Amiral Courbet 48 và rue Vannier 74 Saigon, nơi tiệm đều có đánh tiếng xưa nay đồng có bán thuốc hiệu Tiêu-Thân-Tiên để mua cũng phải người giả mạo. Con bịnh dương nặng đau lâu bị bịnh nặng nhẹ bực nào uống trong ngoài 2p.00 (ve) sẽ Bướng sanh dục cũng thêm sung tốt. Bướng mai 1 ve giá 1p. uống 7 ngày đau lâu 1 ve 0p.50 uống 8 ngày lại gì cũng phải tuyệt nọc. Thuốc gởi lãnh hóa giao ngân, thư và mandat gởi cho H. Lê văn Anh Commercial Boulevard [illegible]

Số 149 DAKAO [illegible]

ECOLE PRATIQUE DE COMMERCE DE SAIGON

7, Rue René Héraud, tandinh

Chuyên môn dạy cho khéo 2 trường Mai, Bắt-buộc, Ngân hàng, Đánh máy cho Giao tiếp, Chữ Anh, vân vân.

Nhờ cách dạy rất đặc biệt, mà học sanh ra việc làm rất đắc dụng.

Kết quả trong năm 1934 :

M. NGÔ VĂN-MẬU Diplôme de Comptabilité pratique de la chambre de commerce de Saigon—Mention Très bien avec félicitation du Jury — Employé à la C.F.A.P.

NGUYỄN-VĂN-VƯNG— Diplôme de sténographie à Alexandre Dumas—Manchuriel-Vietnam Gia mười à la minute — Employé à la Sté Anne - Denis Frères et C.

LÊ-VĂN-TÂM — Diplôme de Sténographie à Alexandre Dumas — Bien 55 à 1 trong 5 [illegible] Vietnam du 20 mots à la minute — Sténographie à Alexandre Dumas — Employé à la Sté Lie Pu et C. Gần nhiều [illegible]

Ngoài ra : LƯU-VĂN-HIỆU Diplômé de Dactylographie Supérieure de Commerce de l'Indochine — Certificat pratique de la Pharmacie de l'Indochine — Employé Comptable gần ba 1 [illegible] Dactylographie gần ba 1 [illegible] Dactylographe à Dakao.

HIEP-THINH
29 AVIATEUR GARROS
SAIGON
●●
Sửa và sơn xe máy rất khéo có lãnh đồ xi kền và sửa máy hát máy đánh chữ và bán đồ phụ tùng xe máy làm kỹ lưỡng giá rẻ hơn cả thảy.
CHỦ NHƠN KÍNH CÁO

PHỤ-TRƯƠNG
Chớp Bóng và Kịch
Của Đuốc-Nhà-Nam ngày 10-1-33

CÁC GÁNH HÁT NÊN CHÚ Ý
Rạp hát - THÀNH XƯƠNG - đường Bureau số 121 cầu ông Huyện Cả cho mướn mấy đàn thường mỗi 30 $ 00, cả đêm thì bảy giờ.
HÁT BỘ ANNAM
Ngày thường 30 $ 00 Ngày thứ bảy 40 $ 00
Đâu quí đàng quí cô cần dùng xin đến sơn số 14, đường Lacotte như quí vị mướn trọn tháng thì rẻ hơn.

CÔ TÂM TRI NHÂN

Người Việt-Nam làm trò xiếc

Một ông chủ xiếc người Việt-Nam, trong tay có tới 60 tài tử chơi. Người chơi ngựa cũng như người chơi đồ cổ. Đã thích không tiếc tiền.

Một ông chủ xiếc người Việt-Nam đang quý đáng mến : ông Tạ-duy-Hiển.

Cái nạn hồ vế ngày 12 tháng chạp ta năm ngoái, khiến ông Tạ duy Hiển đã thập phần tử nhân phần sinh, hiện còn kỷ niệm trên đình đầu một cái xẹo trắng hầu bằng đồng bạc, không ngăn cản ông chủ xiếc Việt-Nam thích làm trò với loài ác thú được.

Sáng hôm chủ nhật vừa rồi, chúng tôi có xuống trại thăm ông Tạ duy Hiển.

Khoác ngoài cái pardessus màu hồng, tay cầm cái roi ngựa, ông chủ hệ Tạ đang ra công dạy mấy con sư tử mới mua. Loài mãnh sư có khác, khi ông cố, khi ông dọa, nó vẫn nhan nhản đương vuốt trông ghê sợ. Hai con Lassi và Remo là hai con sư tử « mất dạy » nó đi hết chỗ nói, nó gầm, nó hét, để'n tôi đứng ở ngoài cũng sởn ốc. Có thể' bọ mới bán cho người Việt-nam nên có mấy người Việt-nam làm trong xiếc Isakos đã bảo ông Hiển rằng : « ông mua mấy con sư tử nầy là ông mua cái họa vô nhơn... »

Cứ như lời ông Hiển nói chuyện thì con Remo đã gặp 10 con hổ « Cọp » mà ông mua ở Hoà-bình năm 1931, (con Hổ nầy tên là Cọp).

Không muốn để ông chủ mất thì giờ tiếp khách — mỗi sáng ông dạy 1 giờ — tôi đứng yên xem ông dạy, mà có lẽ tôi rất đứng ngoài vòng sắt kiên cố mà mỗi tiếng gầm tiếng thét của 4 con mãnh sư làm cho tôi đến sợ.

Thảo nào mình không làm được chú xiếc...!

Một tiếng roi ngựa kêu « đét », hai con Remo, Lassi cúp đuôi nhảy xỏ lên chuồng cao. Thế là hết giờ của ông giáo Tạ. Hai cậu học trò kỳ khôi chỉ chực vỗ thày, đang nằm uốn éo trên chuồng, ra ý mỗi một vẻ mấy bài học vừa rồi, cánh cửa sắt mở, ông Hiển bước ra, nếu tính mất, tôi cho thầy mấy giọt mồ hôi đọng ở trên trán ! Có lẽ ông cũng một như sư-tử.

— Thưa ngài tôi muốn vào hỏi chuyện ngài về nghề làm xiếc của người Việt Nam.

Ông Hiển, người nhẻ nhận vừa cười vừa rút ở tới ra một cái chén tông nói : « Uống nước chưa kịp cắt chén hãy tạm hỏi tôi ». Đoạn ông mời chúng tôi đi xem khắp các loại vật, chỗ tập thành, thì chính lúc 3 con khỉ bận maillot đang đạp thì xe đạp : những chiếc xe đạp bé siu 2 bánh mà mấy con khỉ đang gò lưng phóng, xe 2 bánh, kiểu course mà nó đạp rất nhanh không ngã, lái rất tài...!

Ông ra ý vui vẻ mà nói thêm rằng : « Tôi sẽ cho tập một bọn « cô đầu khỉ », con đập trống, con gẩy đàn, con gõ phách, thế rồi lúc đang vui mặt con sư-tử hét, cả bầy đều chạy chui vào một cái nhà bé mười... » Sau khi nói chuyện phiếm ngoài sân, ông Tạ duy-Hiển cùng bào-đệ là ông Tạ duy-Hiển có mời tôi lên nhà cao đối chuyện.

— Thưa ngài trước tôi cùng anh Hán-Tư tôi và chú Hưởng Hiển nó, chỉ thích chơi ngựa thôi. Năm 1918 là năm phường xiếc Anglais Hamrston sang, hồ diễn ở khu đất không trước nhà hát tây. Hạng bét một đồng ! Thầy lạ, người Việt-Nam đi xem đông như trước ! Một đêm thu tới 8, 9 ngàn bạc. Tôi thấy mấy con ngựa của họ khôn lắm, bảo đảng thì đứng, bảo nằm thì nằm.

Tôi lấy làm thích lắm, mà tự nghĩ bọ có vật ra làm trò mà « gọ » được tiền nhiều như vậy thực những con vật ấy cũng quí giá như người. Hôm sau tôi cùng anh Hán-Tư tôi giắt sẵn đi năm bảy trăm đồng, quyết xuống mua ngựa xiếc về mua một con ngựa xiếc về nhà. Người chơi ngựa cũng như người chơi đồ cổ. Đã thích không tiếc tiền.

— Thưa ngài, có mua được không ạ ! Trời ơi, 7, 8 trăm một con ngựa ! Tôi ngất lên ông chủ xiếc.

— Nào có mua được cho cam, người chủ xiếc bảo tôi một cách như chế riễu. « Người Việt-Nam không có tiền mua nổi ngựa xiếc đâu. Mà mua làm cái trò gì... » Đáp đáp xong hắt hàm, phì phèo điếu thuốc đi vào trong buồng trò.

— Thiên-hạ khinh người nhỉ ! — Tôi vừa giận, vừa thẹn, có ngờ đâu cái lời nói « Người Việt-Nam không có tiền mua nổi ngựa xiếc đâu ! Mà mua về làm cái trò gì » của người chủ xiếc đó tại là một cái « hay » cho tôi có dịp ra vị một ông chủ xiếc'n côn con ngày nay.

Xiếc Hamrston ở ngày tháng tư năm 1918 thì tháng bảy năm 1918 tôi đã có « óc » muốn làm xiếc ! Năm ấy tôi lên Cao-bằng có quen ông An-Vi, tôi có nhờ ông mua giúp một con lừa để làm xiếc'n thì quan An nói như ý chế riễu, mà lời nói đúng lắm :

Tôi đã ở bên Pháp — lời quan An Vi — tôi biết, bên ấy bọ có trường huấn luyện tài tử và súc vật, học theo có sách có phương-pháp riêng, anh làm thế' nào được !... » Lời quan An Vi nói, tôi biết vậy, không nản lòng, vẫn hăng hái thích làm xiếc. Cách Cao-bằng 50 cây số tôi lên châu Tĩnh-túc thì ông chân Mao để lại cho tôi một con ngựa lang, chính là con ngựa Tỳ Tỳ làm trò giỏi nhất ngày nay, mà ông đã thầy. Nói đến chuyện con Tỳ Tỳ thực chán quá. Theo mã-kinh thì con Tỳ Tỳ rất khôn, thông minh dễ dạy, nhưng nó ốm rồm. Nó bị vết chai vào lỗ mũi, cứ hắt hơi suốt ngày rồi máu mũi chẩy ra, con ngựa còn cái da bọc cái xương. Lấy tình anh em thân, ông trMao bảo cho cái giá đặc biệt, cái giá nói : « thập tự nguyện. »

— Bây giờ tôi phải đóng cái vai thủ y. Tôi phải chữa theo một phương pháp riêng. Tôi bèn đem phơi nắng con Tỳ Tỳ, cho uống đủ khát thôi. Đoạn tôi thụt bạc bà vào mũi Trong mình con ngựa nóng như lửa đốt. Mầy con vất không chịu nổi sức nóng đều ngọ ngoậy lói ra. Thế là ngựa đắm hắt hơi dữ, bao nhiêu vết mẹ vết con đều chui ra hết. Con Tỳ Tỳ khỏi.

Con lừa là con vật ngu dốt, tôi muốn dạy thử. Sau cách một tuần quan ân Vi-v-Định mua cho tôi 1 con lừa « Kha Kha » !

Con lừa giá 12 đồng, chính con lừa nhảy vòng lửa mà ngài đã thấy là con Kha Kha đó.

Thế' là tôi có một con lừa, một con ngựa. Tôi ra tới Thất-khê, gặp quan Phủ Dương, tôi bèn trú, ở Thất-khê để tập. Không có đồ đa làm cương, tôi phải mua bàn đèn làm cương, và thắng lại. Trong 1 tuần, tôi đợi đã thấy lại quan Phủ Am phải ngạc nhiên.

— Ngài dạy cách thế' nào ? Sau khi uống trà tôi bỏi ông Tạ-duy-Hiển.

— Ngài ngồi chơi lâu tôi xin nói rõ cả cách đi mua bò, bảo, voi, gấu, cũng cách dạy các loài ác thú thế' nào.

Tôi xin thủ thực rằng tôi không như mấy ông fang ta có mấy vị thuốc gia truyền đặc điểm để truyền cho con cháu đâu.

Tôi xin nói rõ "cho quốc dân biết ông báo chí in sách phổ thông. Thưa ngài, dạy loài vật là phải chịu khó, phải yêu mến, thường luôn.

— Ngài làm thế nào mà chữa được con ngựa đó.

Khó nhất là dạy con voi « Ban » tôi mua ở Banmethuot. Voi một ngà, đàn bà một mắt, con voi Ban, ác vô kể. Mọi ở Banmethuot vừa dụ được 23 hôm thì tôi mua được. Nhưng dạy con voi Ban cũng không ngay hiểm bằng dạy sư tử » tôi mới mua lại của phường xiếc Isakos mà ông vừa thấy hôm nầy.

— Ngài mua được ngựa lừa rồi sau thế nào ?

— Mới hơi hề mới chuyện. làm xiếc vì mới « rước » về nhà lại con vật xiếc mà đã bị cắt nhà rất vô cảm dữ. Nhứt là hà con cái, thầy nói sẽ mua cọp, bảo về dạy thì cu tôi mãn thân tê. Cu tôi ngại tinh, ngồi ba cụ già 70 tuổi đâu, mộ đạo phật, thấy nói chạm đến « quan trường », chửa sơn-lâm thì chỏ là phải tội, mắng chửi ầm. Đạo lâm con phải giữ chữ « hiếu ». Tôi phải làm thế' nào cho đến được mục đích. Làm xiếc Việt Nam thực là tiến thoái lưỡng nan,

ĐỒNG THÁP

TƯƠNG-LAI NƯỚC ĐỨC Ở TRONG TAY CỦA MỘT CÔ ĐÀO HÁT BÓNG

Đời phiêu lưu bí mật của cô Leni Reifenstahl

Người ta thường nói : « Ái-tình đang cai-trị thế - giới » dân bà đã nắm chủ-quyền địa - cầu nầy, đất bọn đàn ông chạy theo sau lưng » ! Câu nói kể cũng chưa phải là quá đáng. Từ xưa tới nay, biết bao nhiêu là anh hùng hào kiệt oanh liệt trên đời, người đều kiêng sợ, thế mà sau tâm binh phuông, những vị anh hùng đó đều là người phải bó tay phục luy đàn bà cả.

Không kể ai đâu cho thất-công. Nói ngay Hoàng-Đế Napoleon đó cũng đủ cho mọi người thấy rõ. Thọc trói khuấy nước, làm chấn-động một góc trời Âu, ai không bảo Napoleon là người anh hùng bá một tay thượng - tướng ? Thế mà, mỗi khi ta đọc qua hàng trăm hàng ngân bức tình gởi cho Joséphine, ta nhận ti ấy Napoleon là một đứa trẻ con !

Chúng tôi có mấy hàng trên đây là để cho các bạn đọc hãy nhớ đến cái sức mạnh của ái-tình, cái sức mạnh của đàn bà sau khi đọc qua cái đầu đề trên kia.

Hiện nay, quyền chủ tể nước Đức, ai dám nói là chẳng phải ở trong tay Hitler ? Trước mắt liệt cường, trước mặt quốc dân Đức đánh rằng như thế rồi, nhưng biết đâu chừng trong chốn buồng the các gần, Hitler chỉ là một đứa trẻ con để cho mấy tay nhi nữ dẫn dụ đó !

Thật ở ! ai có ngờ hiệu tính nước Đức là như thế đâu, ai có ngờ vận mạng, tương lai của Đức không phải ở trong tay của Hitler mà là Hitler đã giao một người đàn bà, một cô đào hát tên Leni Retenstaht. Với cái tên Leni (chúng tôi xin viết nội tên cho dọc giả đỡ nhớ) chắc bạn đọc cũng không lạ gì vì trong tờ phụ trương chớp bóng nầy trước đây, chúng tôi đã có lần nói đến cô rồi.

Hitler hiện giờ vẫn đọc thân, song chính cô Leni là nhơn tình yêu quí của Hitler vậy. Đời của cô Leni là « đời phiêu lưu bí mật. Gặp bao nhiêu nỗi đau thương, khốn khổ, uyển chuyển lạc loài, cô Leni vẫn đem hết cái tài, cái sắc, cái sức của mình để vượt qua khỏi cả. Thật là « đàn bà để có mấy tay »

Hai cô xin vào làm đào hát bóng : Greta Garbo và Leni Riefenstaht

Trong những nhà chụp ảnh của hãng quảng phim *Jofa*, người ta đương rộn rịp để lấy thứ những ảnh của các tay đào kép mới. Nhân gian cảnh quây mông mông đủ xếp đặt đâu đó cho hoàn toàn. Người quay mấy chụp ảnh đang nấp sau mấy đám đông những cô xin vào làm đào đang lăn lượt đi qua.

Đời của các cô gái muốn làm đào hát bóng đều do tay chụp hình thì nghiệp nầy. Chụp xong, lựa lại, trong hai mươi cô xin vào ứng thi, nhà xếp chọn bốn rồi mà không cho lấy được một [illegible] tài tử cách nào [illegible] hết.

Thật vong song nhà xếp cảnh cũng rất gắng gượng hết một cô gái : Thưa cô tên gì ?

— Da, tên Leni Riefenstaht.

La lâm sao, trong một nhà lấy ảnh khác, cũng trong hồng nầy, người ta giao cho cô *Greta Louise Gustarson* một cô đào chưa có tiếng lắm, một cô gái của nước Suède. Sau nầy, hãng Metro Goldwyn mướn cô, cô mới đổi tên là Greta Garbo.

Thế là cũng trong một hãng một ngày, có hai cô gái bước vào nghề chớp bóng. Một cô sau nầy trở nên một ngôi sao sáng lạng ở hoàn-cầu còn một cô thì đóng được vai tuồng nhơn tình của Hitler, một nhơn vật trong yêu trên màn-ảnh của nước Đức.

Tiếc lắm thay, thưa cô !

Sau ngày chụp ảnh thử, đúng 10 giờ, người ta lại sang phòng thu-âu đến rồi, để rửa những hình đã chụp hồm qua. Một cuộc làm trò cười cho các tay chuyên môn hát bóng. Có nhiều cô ngờ nghệt, bị đèn chiếu sáng, bị sự sẽ, phải run en hết cả mình trước mấy ảnh.

Sau khi xem xét tới hình cô Leni, mọi người trong hãng đều ấy lâm ngạc nhiên. Ai cũng cho hình vóc của cô có thể đóng trò được. Song nhà quay phim không chịu, sau một hồi nghị ngươi, liền nói rằng :

— Không phải tôi nói [illegible] để buộc các ông phải theo. Nhưng nếu tôi ở vào địa vị của các ông tôi không khi nào mướn cô nầy hát bao giờ.

— Tại sao vậy ?

— Tại hai lẽ. Lẽ thứ nhất là phương diện chuyên môn. Các ông không trông thấy chớ tôi thấy là cô gái ấy có lẽ một. Lẽ thứ hai là cô không có thấy lệ ra tài nào hết.

Nhà xếp cảnh lại nói thêm rằng : « Muốn đóng cô ấy hoặc là một điều khó lắm vì rằng đóng cô tức là phải làm nhọc sức chữa sửa của tôi đến nước. Nhọc công nhiều nhưng chưa chắc là sẽ có kết quả khả quan.

Cô gái ấy đã có nói với tôi, nếu tôi tiến cử vào được thì không bao giờ quên ơn tôi. Bỏ là một lẽ nữa mà tôi không khăng đăng có vậy.

Người ta đều cười, và chứng tôi lại mọi người quay phim ai ai cũng nói rằng cô gái ấy đến nhờ nhanh tiền dẫn gượm và thế không bao giờ dám quên ơn.

Sau khi bàn bân bạc xong rồi, viên xếp tuồng kêu cô Leni vào phòng viên mình để dạy việc.

Một cô gái liều mạng khôn quỉ nhiệt lời

Nếu phải cô gái nào khác hơn cô Leni sau khi nghe người ta chê mình đã khóc rồi. Để đâu cô Leni vẫn tươi cười hồi lại nhà xếp rằng :

— Tại sao ông không khăng đăng hơn ? Tại tôi không đẹp chăng ? Tại cái gì tôi không được ngộ nghĩnh ? Có thể... Thôi cũng [illegible] tôi có một lẽ cũng [illegible]

Thấy nhà xếp tuồng ngồi lặng thinh, cô bèn đi kiếm nhân gian cảnh để [illegible]

— Tại sao ông không chịu dùng tôi ? Có vẻ đặt phong nhã [illegible] chỉ có một mình cô với ông mà thôi. Tại tôi không có hồng sắc chăng ? Tại tôi không có cặp gió nhỏ, ngữ xinh xắn chăng ? Đây nầy, ông hãy xem. Vừa nói cô vừa giở cái cùng của cô lên.

— Đây nầy hãy coi cặp vú của tôi đây. Có vừa nói vừa cởi đai áo áo dài của cô ra, chỉ để lại một bộ đồ mỏng trong thôi.

Nhà gian cảnh phải nhắm phen bối rối.

— Cô nầy có, xin cô hãy mặc đồ vô ngồi cho chơi !

Cô Leni ngồi chồng chọc vào một nhà gian-ảnh rồi nói :

— Tôi nhứt định không mặc đồ lại. Tôi mặc đồ lại là khi nào ông chịu dùng tôi kia.

Thân thể gần loã lồ, cô đi thẳng lại gần nhà gian cảnh nói một cách quả quyết :

— Nếu ông không dùng tôi, tôi sẽ làm xấu ông lại đây liền. Tôi sẽ la lên rằng ông muốn hãm hiếp tôi. Rồi chừng đó ông sẽ biết... Tôi đêm tới ba. Một...hai...

— Thôi, thôi, thưa cô hãy mặc đồ lại đã. Tôi xin dùng cô.

Nhà gian cảnh trả lời như thế' để tính kế' đó thôi, vì lúc đó người ta đồng lắm có đủ các nhà viết báo nữa. Không khéo xảy ra chuyện thì nguy to vì cô ta đang lửa lớ và tóc rối núi. Nhà gian cảnh lâm sao tránh được tiếng hiếp dâm.

Sau khi cô Leni chịu mặc đồ lại rồi nhà gian cảnh lập tức ra khỏi phòng. Cô sửa soạn tóc tai lại, kẻ vài phút sau nhà xếp tuồng vô phòng nói với cô ta

— Thưa cô ! Chúng tôi sẽ gởi giao kèo lại cho cô sau.

Cô Leni về nhà chờ mãi vẫn không thấy giao kèo gởi lại. Nhưng có cư gì bị một mà giấu được thiên hạ đâu. Hai mươi bốn giờ sau đâu đâu người ta cũng nghe nói đến chuyện cô Leni bức bách nhà gian cảnh.

Đi tìm người liền dẫn đỡ đầu

Việc bức bách đó làm cho cô Leni không thể đeo đuổi theo nghề hát bóng rất lâu. Tới đâu người ta cũng phải ghê sợ cô. Thành-thử cô Leni phải chuyển nghề khiêu vũ lôa thể để tìm kế sanh nhai.

Thương thay ! trong thời buổi khó khăn, nghề của cô có lẽ người khác nhảy ra làm thành thử phải có cuộc canh tranh kịch-liệt !

Bỏ vòn cái chí quả - quyết của cô, cô như lịch không chưa bỏ nghề hát bóng.

Người ta đương gấp sửa quay một cuốn phim thế-thảo thứ nhứt ở nước Đức tên là « Euler Dlance » Người ta tìm kiếm rất lâu một cô đào mà chưa được. Cô đào đó có cái dáng điệu là một nhà thế-thảo hơn là một cô đào chớp bóng.

Cô Leni tới xin. Sau khi thử xong rồi, người ta lại chịu mướn cô.

Cuốn phim quay rồi được người ta hoan nghênh dữ lắm.

Hãng lại quay thêm ba bốn phim nữa cũng cô tánh cách thế thảo. Leni đều được đóng vai trong các cuốn phim ấy. Trong nghề chớp bóng, thiên hạ chưa cho cô là một cô đào được. Các nhà thế-thảo thì lại mến yêu cô.

Cô được làm tuồng hát bóng, song cô chưa mãng nguyện. Cô muốn làm thế nào trở nên một cô. Cô biểu tìm một người đỡ đầu và bên-cần có để cô đoạt mục đích. Mãi sau cô tìm được Bela Balaz.

Anh nầy gốc người nước Hongrie Mà nhà văn sĩ có tiếng. Bela Balaz là một nhơn vật trong yêu sau khi chánh phủ cách mạng [illegible] rồi Balaz trôi nổi qua Vienne, vì bào gián làm nhà phê bình các tuồng chớp bóng cho báo Tag. Sau lại, anh ta có viết vài tuồng hát bóng, lẫm tuồng được thiên hạ hoan nghênh. Tuồng « Cuốn ngân phiếu 10 đồng marks » của Balaz được người ta công nhận là đệ quý phim, ít tốn tiền bơn hết.

Cô Leni vào đảng Cộng-sản

Chính cô Leni nhờ cậy Balaz tiến dẫn. Cô sắp đặt sẵn một chương trình chiến đấu của cô. Cô Leni biết trước rằng Balaz là đảng viên của đảng cộng sản. Hơn thế, cô liền tìm cách để lợi dụng. ●

LIỄU CHƯƠNG-ĐÀI
(Còn tiếp)

TRÊN SÂN KHẤU HÁT XIẾC

SANH-MẠNG CỦA NHỮNG NGƯỜI DẠY ÁC THÚ

Trong mấy gánh hát xiếc ta thường thấy biết bao loài ác thú ra làm trò, cũng khôn khéo như người ta, tạ rất lấy làm lạ.

Không lạ sao được. Loài ác thú ấy ở ngoài rừng, quanh năm chỉ biết ăn thịt của người hay của đồng loại, có đâu lại được đứng gần một bên người ta, bao đâu làm đồ như trẻ mới nên năm nên tám.

Bởi vậy khi ta thấy chúng nó, tưởng được nhiều trò khôn khéo tinh, ta bất phải nhờ đến cái công khó của những người dạy chúng nó.

Những người ấy trước kia phải chịu biết bao điều nguy hiểm đến tánh mạng của mình, mà không bao giờ biết hãi hùng kinh cụ, rồi mới lần lần chinh phục được loài ác thú ấy.

Một ông thầy dạy thú dữ có mấy việc dạy thú rất khó khăn nguy hiểm và phi nhiều thì giờ lắm mới có kết quả một vài.

Trước hết, ông thầy dạy thú phải cầm một miếng thịt mới và một cây roi điện đi ngay vào lồng con ác-thú. Đoạn vẫn cầm miếng thịt ấy nhờ con thú nhảy qua nhảy lại cho quen chơn, mà [illegible] nó cũng lo thủ mình, [illegible] làm hồn có lực phải dùng thuốc mê làm cho nó ngủ, [illegible] buộc nó lại, đánh thức nó dậy dạy làm trò bao ý muốn của mình. Phải đánh đập nó, [illegible] chịu làm. Như vậy có đến ba bốn tháng, hoặc 7, 8 tháng không chừng, nó mới làm xong. Chưng đã công thầy mới mở trói nó ra, bảo nó làm, nó làm cùng tự nhiên vậy.

Có nhiều thầy dạy thú không phải dạy thế' ấy, mà lại dùng khoa học thôi miên sai khiến nó. Nhưng đến vai trò thôi miên không phải dễ sai khiến chúng nó được ta ra cũng [illegible] con có cái sức mạnh thôi-miên sai khiến khiến quí nó, đó [illegible]

Dầu có phép gì đi nữa, thầy dạy thú cũng biết nghề mình có nguy hiểm đến tánh mạng của mình, vì không phải là loài ác thú đã để dạy hết đâu. Như sư tử, gấu con để dạy, chớ gặp beo, cọp, loài thú con giữ ác-tánh, thì ông thầy hay bị nó chụp.

Một từ bao Anh có thuật một buổi làm trò ghê gớm của chàng Maccomo, thầy dạy thú trứ danh bên Anh.

Maccomo là một vị thiên-niên, đã đeo có gan dạ phi thường là có sức mạnh phi nổi một con ác thú.

Chính đêm 21 Février 1869 chàng diễn trò tại rạp hát xiếc ở Londres, làm cho khán giả mấy muốn đều lo sợ phập phồng. Chàng cầm một cây roi điện, mở lồng vào chỗ sư tử đương nằm mà bắt chúng nó làm trò. Cái lồng ấy để ngay chính giữa rạp, ai trông vào rõng thấy, sư tử con nào cũng lớn hơn chàng Maccomo, bội phần trong đó có con sư tử không có lông mao là dữ tợn hơn hết.

Khi thấy chàng bước vô, Mấy con ác-thú liền đứng dậy nhăn nanh phô ung mang rồng lên vang dậy cả rạp. Maccomo đứng tự nhiên, dinh thần lại, rạp mà chơm hầm vào miệng các ác thú ấy làm cho chúng nó đều khấp sợ cả mắt của chàng hếc ra cứu lồng một con, một con sư tử liền rú lên rồi chạy lùi. Chàng vừa xây lưng lại, tánh linh con sư tử không có lòng mao nhảy phóng tới và chụp chàng vật xuống toan móc hoạng chàng.

Lúc ấy thiên hạ đều la trời, kêu thì vang dậy cả rạp. Nhưng Maccomo, tuy nằm dưới con sư tử, mà vẫn còn tỉnh trí, một tay đó [illegible] một tay cầm roi điện nhàn, [illegible] Sáng mắt con ác thú đập [illegible] thông tay. Con sư tử đau điếng hoàng ra. Chàng đứng dậy [illegible] và ra đầu cho mấy con ác thú làm trò như thường. Lâm phiền sự xong chàng mới chui [illegible] lồng lui ra, thì chàng ngã ra bất tỉnh, vì mình mẩy chàng [illegible] sự thương xương, máu ra lênh láng.

Đến sau, trong một buổi làm trò khác, chàng bị một con cọp [illegible] mất thấy.

Lại cũng có một chàng dạy thú con gan đạ hơn nữa. Ấy là chàng Cooper gốc người Anh đến [illegible] Napoleon ở Paris mà điển [illegible] ngày 7 Mars 1870.

Đã nổi đó, nghe danh tiếng chàng Cooper thiên hạ rủ tới coi nơi rạp. Sau khi diễn trò rồi, Cooper liền dạy khiến hong sư tử ra, Chàng bước ngay vào, ra đầu cho sư tử ra hong ra cho chàng đút đầu vào. Trái hẳng thường khi con sư tử hôm nay lại có cư xử rất mới chịu hả hong ra. Cooper không chút gì sợ sệt, đưa đầu ngay vào hong sư tử. Thình lình con sư tử rống lên một tiếng dữ dội và ngậm miệng lại.

Thiên hạ lao xao đem lại thì thấy Cooper đứng sức thơ ngay vào bân hong con sư-tử. Chưa không nổi, con sư-tử rống lên một tiếng vang rền cả rạp. Lẽ như chớp, Cooper rút đầu ra mà chẩy đầm đề và liền tay rút sung bân ngay con ác thú ngồn-ngách ấy. Mấy con sư tử khác nghe tiếng sung rủ mọi con Cooper. Chàng biết thế không xong, liền lui ra cửa lồng. Nhưng đã trễ ! Mấy các ác thú đã nhảy lên xe tiếp chàng.

TIỂU LANG

Một cảnh trong tuồng « Trả - hoa - nữ »

200.000 quần lành bông lạ — *Các nhà buôn nên chú ý*

MỘT LÒ NHUỘM LỚN NHỨT Ở NAM-KỲ

Bán sỉ đủ thứ lành, xuyên, hàng và các thứ hàng ở Hanoi

TRẦN-VĂN-CHÂM QUẢN TRẺ-GIẢNH CÁNH GÀ ĐỎ

Bổn hiệu chọn toàn là tơ không gút mắt, mn mảng, đặt riêng cho người chuyên môn dệt, mặc bao lâu chẳng hề rách, bảo lành sự chắc chắn hơn các thứ hàng lành khác đã vậy lo nhuộm nhà sẳng có, nên sửa đổi nước nhuộm thật tinh anh, gặt nhiều lại quyền, đen, không đổ lông, không tổ.

Trỏ có quyền đổi lại. Mới các lành của bổn hiệu đều có con dấu Trái-đất luôn luôn.

Chú-nhơn : Trần-văn-Châm

Tại gare xe lửa Quảnte — GIA-ĐỊNH

DIỀU NGON THƠM NHẤT — TAM-KỲ

COMPAGNIE INDOCHINOISE DES TABACS SAIGON

MỘT THỨ THUỐC MỚI

CỦA Y-SĨ

Trần-mạnh-Trát

(là người đã có công tìm được thuốc CỬU-LONG-HOÀN, danh tiếng khắp cõi Viễn-Đông

TÂN-Y TAM-BỬU-HOÀN

Thuốc nầy, y-sĩ Trần-mạnh-Trát lấy hết tài riêng về y-học và thần-học mà khảo-cứu rồi thí nghiệm đã bền năm năm, dần bây giờ mới chế luyện được toàn tinh, hoàn công hiệu cho đời.

Công dụng của thuốc riêng để cho năm mươi thứ bệnh nguy đời bàn, muốn giữ gìn sức khỏe, muốn sống lâu, muốn cho chôn toàn phong quanh năm vô thế.

Tuổi trẻ là tuổi hay làm liều, ít xét suy, hay ỷ tài, ỷ sức. Đến những cuộc vui xác thịt thường thường cũng hay quá thậm, buông lung. Thuốc TÂN-Y-TAM-BỬU-HOÀN ra đời là có ý giúp cho các bạn trẻ tuổi ấy, khỏi bị hao-mòn sức thân, khỏi bị mê muội tính thiếu, trong mấy lúc quá thích ban trăng gió.

Thuốc TÂN-Y TAM-BỬU HOÀN chế toàn bằng những thuốc quí khó kiếm, rồi luyện theo môn học riêng, nên cải sức hay cũng nó được cấp kỳ, uống chừng một hoàn trong nửa giờ, thấy hoạt động khác thường, uống đủ 1 hộp sức lực được hoàn bổ. Dùng được 5 hộp, một đêm có thể đi lại với 5 người phụ nữ mà cổ kim đông tây chưa có thuốc nào được vậy.

Thuốc TAM-BỬU không phải là môn thuốc chế làm cho dục dâm, cường âm hưng dương, như nhiều thứ thuốc của vì người ngoại quốc đem đi bán lên trong xiêm, thuốc TAM BỬU là thứ thuốc tự nó sanh ra tinh lực cho người, một cách mạn chóng, dễ mà bồi bổ. Dùng nó thường, người được toàn chỉ luôn luôn, tráng kiện và thơ thới, không hề biết đau lưng.

Những người có chứng liệt dương, liệt âm hoặc phòng sự không bền, dùng chừng một hộp thuốc nầy, thấy liền hiệu nghiệm.

Giả cả muốn sanh con muộn, hai đêm nên uống 1 toàn mà thôi.

Từ 20 tuổi đến 45 tuổi dùng mỗi đêm 1 hoàn, với nước trà. Đàn ông đàn bà nên ùng 1 lượt. Cử ăn nhiều tốt, ít.

Giá 1 hộp 5 hoàn..... $50

(Nhưng bán 1$00 1 hộp làm quảng cáo, từ đây đến cùi tháng chạp annam)

BỘC-QUYỀN PHÁT-HÀNH

VÕ-ĐÌNH DẦN DƯỢC PHÒNG

(18 NĂM SÁNG LẬP)

323 Rue des Marins Cholon

116, Rue d'Espagne Saigon

178 Bd Albert 1er Dakao Saigon

37, Route Coloniale 1, Nhatrang

PHÂN-CUỘC :

Mau mau kẻo hết — **SAO-NHAY**

ĐÃ CÓ

CATALOGUE MỚI

về các kiểu giầy FANTAISIE của quý ông, và các kiểu giầy KIM THỜI của quí bà, quí cô.

Nếu biếu ngay thì về lấy.

Muốn trừ 15 % Lẻ trừ 5 %

Yên ngựa toàn bộ da tây hạng nhứt chỉ có 16 $ 00.

PHONG-TAI

43

RUE DES PIPES HANOI

Bảo Hộ-quốc mới của Đức và Huế-kỳ, xoàn đeo ngọc thạch và hột kim-cương quý giá.

Đồng vàng, bạc tây chuyển mua và người mới tại Bắc và Nam của thầy Phương Kim-Ngọc Đã khéo mà lại rẻ.

Nhà TRẦN-KIM-LANG

84, Avenue Courbet

SAIGON

Cần phải lo hậu

Người đàn bà sau khi sanh đẻ rồi thì các cơ quan trong thân thể đều bị tổn thương yếu đuối, thế là rất dễ cho con người mang lấy bịnh hoạn và có khi phải chết sớm.

Trong lúc còn non ngày non tháng, cần phải có thuốc bổ dưỡng, cho máu huyết, cho điều hòa, cho dễ lưu thông trong mạch lạc, nếu không lo ngừa trước, rồi vướng nhằm bịnh hậu sản, biến sanh nhiều chứng phu thuốc khác như là xây xẩm mặt mày, tay chơn bủng rủng, tê nhức trong xương, nhiều mê muốn làm quá chứng bao xuất rất khó chịu.

Cũng em ai thương sanh đẻ xin hãy mua thuốc rất có ích về khoa hậu sản của nhà BÀO-SANH-HOÀN số 13 dầu có bình hoặc không bình, đều nên dùng, thì các chứng biến sanh về sản hậu đều tuyệt mất. Cách dùng thuốc có toa trong mỗi hộp.

Nguyễn-Thị-Kính, *Saigon*

Lỗng Đại lý nhà thuốc hiệu ĐẮC-HỒNG, và các chi nhánh sau đây đều có bán :

H. LA-VAN-THOM (ISOLA)

NGUYỄN-VĂN-LÝ
NGUYỄN-VĂN-THÔNG
NGUYỄN-VĂN-CHÂU
NGUYỄN-VĂN-TÂM
NGUYỄN-VĂN-CHÍNH
NGUYỄN-VĂN-TRỰC
NGUYỄN-VĂN-TÂM

Toà đại hình

(Tiếp theo trương nhứt)

Quan Chưởng lý buộc tội, tỏ cho tòa biết rằng, bọn góp chợ thường ỷ thế hoành hành, hùng hiếp người buôn bán. Phần nhiều đều là bọn du côn. Người mua thuê chợ hay dùng bọn chúng để cho dễ góp tiền.

Trạng sư Giáo xin Giáo bào chữa cho bên kiện hộ nghĩa là bên người bị thiệt mạng nói rằng bọn góp chợ phần đông du-côn.

Phần nhiều những chợ nhỏ trong tỉnh Gradinh đều do cô Nguyễn-thị-Bông mua cả mà chợ Phú-nhuận là một. Trạng-sư Giáo xin đem thị Bông vào vụ và buộc phải chịu liên thiệt hại cho vợ người chết. Ăn mạng nếu xảy ra, thị Bông có liên can vào.

Theo sự thật thì thị Bông ỷ thế xúi bọn côp chợ đánh tên Toàn và Mão là châu của thị Bông.

Trạng-sư Giáo xin 10.000$ tiền thiệt hại.

Vào nghị án ra, tòa xử phạt Xách 3 năm tù, Mão một năm tù treo. Về việc xin liên thiệt hại tòa định đến thứ hai 14 Janvier tòa mới lên án.

Đàm người bị thương phải cưa hết một cánh tay

Đào-văn-Kiết 29 tuổi ở tại Lái-thiêu (Thủ-dầu-một) bị buộc về tội đánh người phải cưa hết một cánh tay.

Ngày 10 Avril 1930, vào khoản 8 giờ tối, hương chức làng Vĩnh Phú nghe la làng. Chạy tới chỗ la, thấy tên Lê-văn-Tung mình đầy những máu nằm giữa đường. Hỏi thì Tung khai rằng Kiết đâm mình nhiều chỗ. Sau Tung phải cưa cánh tay mặt.

Vụ án trôm muối ở Cảnà Trung-kỳ

Hồ-Thăng kêu là Ngay Thang Hồ - Dan, Lương - Minh, Phan - Phương, Nguyễn-Xy dit Xeo và Lai-văn-Bịch bị buộc về tội ăn cướp và can dự vào việc ăn cướp.

Nguyên đo như sau đây.

Ngày 29 Mai 1934, ông Didier Tổng lý sở muối Đông dương tại Cảnà (Phanrang) có đánh điện cho quan công sứ ở Phan Rang hay rằng có xảy ra nhiều vụ trộm muối luôn luôn xin cho người đi ứng kịp.

Qua ngày sau, ông Didier lại gởi cho quan công-sứ một bức thơ nói rằng mới xảy ra cuộc xung-đột giữa người sở Đoan và bọn ăn cướp.

Nhà chuyện-trách tra hỏi ra thì mới biết rằng tên coi kho Lại-văn-Bịch không-đồng với bọn cướp đi để ăn cắp muối. Tra hỏi hai tên cu-li Trần - Tài và Nguyễn-Đông cũng khai y như vậy. Xét ra các tên Hồ - Thăng, Hồ - Dân, Lương - Hiền, Phan Phương và Nguyễn Xy cũng có can trong vụ.

Sớm mai nầy, tòa dương hỏi các người chứng trong vụ nầy.

Cái bụng của thành-phố Saigon-Cholon bao lớn ?

Trong tháng Décembre vừa rồi, nội thành phố Saigon người ta giết chết 20.308 con thú để làm thịt, tổng cộng tới 1.157.651 ki-lô thịt.

Số thú bị làm thịt chia ra như sau :

Bò : Saigon 936 ; Cholon : 117
Trâu : Saigon : 18 ; Cholon 413
Bò con : Saigon 147 ; Trừu Saigon 243 ; Heo : 8765 con cân nặng 465.546 ki lô ; Cholon : 9443 con cân nặng 459 134 ki-lô ; Đã Saigon ; 235 Ngoài ra còn 3.310 kilô thịt người chưa

Báo mới

Bổn-báo mới tiếp được số báo *Hướng-Đạo* đầu về tháng Janvier 1935.

Hướng Đạo là tờ Nguyệt-báo, soạn-soạn và tự quản-lý ở đường Marchaise số 54 Saigon.

Báo in kiểu tạp-chí có nhiều hình và những bài luận về Hướng-đạo, mỗi số 0p.06.

Bổn báo xin chúc mừng lạm đồng nghiệp và giới thiệu cùng chư độc-giả.

Bổn báo vừa được tin tờ *Tân-Thời* sắp ra đời ngày 17 Janvier 1935 tới.

Savon Việt-Nam tốt hơn hết

Tòa nội-các Flandin

(Tiếp theo trương nhứt)

Người ta cho hay rằng hiện nay trong các đô thành của nước Pháp, những bọn ái-quốc đều tổ chức biểu tình ầy lung tung. Trong các cuộc biểu tình ấy ông Doumergue được hết thảy người biểu tình xướng tên hoan nghinh.

Trong một bức thư của quan năm đã la Rocque gởi cho thủ tướng Flandin có nói rằng hội « Croix de Feu » chỉ muốn cứu nước Pháp mà thôi. Đảng viên nhứt định phần kháng tới cùng việc giải tán các hội đảng ái-quốc dầu phải đổ máu hay thiệt mạng cũng vậy. Họ lại xin hết thảy những người-vào có huy chương chiến sĩ hay là Bắc đẩu bội tinh sẽ gởi trả hết! lại cho chánh phủ khi nào thủ tướng Flandin nhứt định thi hành giải tán.

Kết luận, họ nhứt định rằng hội *Croix de Feu* có giải tán là khi nào quyền hạn của Pháp-quốc được nhìn nhận.

Lại có tin khác cho hay rằng khắp nước Pháp đều có biểu-tình. Ở Bordeaux trong một cuộc biểu tình có 35.000 người thiên hạ đồng reo hô tên ông Doumergue.

Bọn biểu-tình xô xác lính cảnh sát kéo đến trung-tâm của thành phố và hát bản « Quốc ca ».

Phần đông các cựu chiến sĩ đều có mặt trong cuộc biểu tình nầy.

Ở Nantes, Nancy, Lyon, Clermond Ferrand, Reims, Annecy, Strasbourg và Nice đều có cuộc hội họp của các nhà ái quốc. Họ đều reo hô tên ông Doumergue và hô đả đảo ông Flandin.

Một cuộc âu-mưu của người Nhựt ở miền Hoa-Bắc

Mới đây các tướng lãnh của Nhựt-bổn đóng tại miền Hoa-bắc nhóm lên biểu-nghị ít một tại Đại-liên, trù hoạch phương pháp gây cuộc phiến động ở Hoa-bắc và liên lạc với Mãu-châu, thừa thế chiếm lãnh các nơi yếu-tác từ Thiên-tân tới Bắc-bình, Duquan để tiện bề thôn tính nước Tàu.

Hôm ngày 7-1-35 mới rồi lại có một toán quân lớn của Nhựt mở đường tới Bắc-bình.

Đồng ngày ấy, người Nhựt khai hội tại Đại liên, thảo luận vấn đề quyết định phân đôi phía Tàu về vụ tăng gia đội Bảo-an tại Loan-đông.

Tin trên đây, bữa trước chúng tôi có đo điện tín thuật ra rồi, nay thấy báo Tàu thuật rõ xin thuật lại.

Giá sanh-hoạt ở Saigon và Hanoi

Sở giám đốc và chánh-trị và kinh-lế có cho hay tin tức về sự lên xuống giá sanh hoạt ở Đông dương như dưới đây.

Các giả bán sỉ ở Saigon về các thứ hàng-hoá nhập-cảng có hơi lên hồi tháng Novembre rồi đến tháng Décembre thì ngưng lại. Nếu cân cứ vào số 100 hồi năm 1913 thì giá sanh-hoạt lên tới 101 hồi tháng Octobre, kế đến tháng Novembre và Décembre thì lên tới 102.

Về giá bán lẻ về các vật ăn uống của người Âu-châu, thì giá sanh hoạt ở Hanoi có giảm bớt (cứ theo tỷ lệ hồi năm 1914 : 126 hồi tháng Décembre, còn mấy tháng Novembre, Octobre, Septembre và Aout trước thì lới từ 121 đến 126 lận.

Ở Saigon, giá bán lẻ cũng đứng lại từ tháng Mai đến Octobre, kế sụt lần từ tháng Novembre đến Décembre.

Giá sanh hoạt của người Âu-châu (tính chung về sự tốn phí trung bình của một gia đình 4 người) ở Hanoi thì cứ sụt lần.

Ở Saigon thì giá sanh hoạt sụt ít le hơn. Còn ở Hanoi người bổn xứ thì cũng được giảm bớt giá sanh hoạt.

Sẽ có cuộc thi thừa-biện sở kho bạc Đông-Dương

Đến ngày 25 Juin 19[illegible]5 tới đây, Hanoi, Saigon, Nam-vang, Huế và Vientianne sẽ có mở một cuộc thi thừa biện hạng tư trong sở kho bạc Đông-dương.

Những đơn xin thi phải gởi trước cho chánh phủ Toàn quyền trước ngày thi hai tháng.

Sổ thi sanh được phép dự thi sẽ khoá trước ngày thi một tháng.

Cuộc thi nầy chọn 10 người.

Ái tín

Chúng tôi lấy làm đau đớn được tin buồn rằng ông Lê ngọc Khuê, vệ huỷ hồi hưu, thân phụ của cô Lê-kim-Lang, nữ giáo viên Bắc-liêu, đã từ trần hồi sáu mai ngày 5 Janvier 1935, hưởng thọ được 63 tuổi.

Đường sá xa xuôi, chúng tôi không thể về được, nên có mấy hàng nầy để chia buồn cùng tang quyến và cầu chúc cho linh hồn ông Lê được tiêu diêu nơi cực lạc.

Ngô văn-Phát
Lâm- hành-Thị

QUI BÀ, QUÍ CÔ!

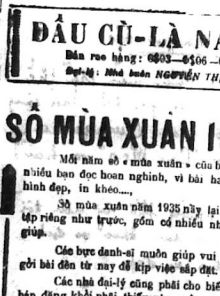

...Muốn sắm đồ cho trẻ em được kiểu đẹp, hàng tốt như áo quần trai và gái đã bền, các thứ áo bện lạnh bằng ratine và laine, đồ pull-over laine và coton, các thứ nón rơm nón nỉ, vớ cổ, giày, dép và vé...

...Muốn mua các thứ chỉ D.M.C. đồ máu và các thứ laine thêu bằng tay và bằng máy, các thứ rubans và nhiều kiểu nữ mới để đính áo dài, xin lại :

MỸ-LỢI
18, rue Vannier 18
SAIGON
(gần ở tính gia riêng)

ĐẦU CỪ-LÀ NAM-VIỆT
Bán rao hàng: 0$03—0$06—0$10 và 0$30
Đại-lý: Nhà buôn NGUYỄN THỊ KÌNH Saigon

SỐ MÙA XUÂN 1935

Mỗi năm số « mùa xuân » của báo nầy cũng đều được nhiều bạn đọc hoan nghinh, vì bài hay, chuyện vui, tích lạ, hình đẹp, in khéo....,

Số mùa xuân năm 1935 nầy lại cũng có một bộ biên tập riêng như trước, gồm có nhiều nhà văn-sĩ ở ba kỳ phụ giúp.

Các bực danh-sĩ muốn giúp vui trong số Tết nầy nên gởi bài đến tờ nay đã kịp việc sắp đặt.

Các nhà buôn muốn đề quảng cáo thì xin mời đến thương lượng liền với nhà báo để khỏi phải sự trễ như trước.

DƯỢC HỈ HỈ

Hai bức thơ

Saigon, le 28 Juillet 1934
(10 tháng sáu năm Giáp-Tuất)

Ông chủ nhà thuốc
VẠN-AN-ĐƯỜNG
38, đường Douaumont, SAIGON

Kính ông,

Chúng tôi có nhận được ba món thuốc :

1°— Thuốc hộ sắc vàng,
2°— Thuốc tiêu ban thổi-nhiệt
3°— Thuốc ho con nít,

của ông có lòng tốt gởi lụng cho chúng đã phát làm phước.

Ba món trên đây đã phát ra gần hết rồi và được nhiều người công nhận là hiệu nghiệm.

Vậy chúng tôi có mấy lời thành thật cảm tạ ơn ông và xin cầu chúc cho nhà thuốc của ông đặng miên trường phát đạt.

Nay kính
TAN-TÔNG-HIỂU
Thầy giáo cho Trường Kỳ lân; không rõ

Kính,

Thăm ôn và quí quyến đặng [illegible] như ý.

Nguyên tôi có một thằng cháu mới rồi ba tuổi mà sở ho cả ngày và đêm như vậy gần 5,6 ngày tôi cho nó uống đủ thứ thuốc lấy có nam có tàu có mà vẫn như không. Một hôm tôi đi chùa Minh Lý cùng lễ gặp ông bạo tôi là M. H em tôi bèn đem sự thằng cháu tôi nó ho vậy vậy, ông bạo ôi liền chỉ cho tôi rằng lại chưa có thứ THUỐC HỒ SÁC VÀNG của ông sở đặng cho không lấm phước. Tôi đề ý nên khi về tìm hai gói cho cháu tôi nó uống. Trong một gói thấy giảm bớt còn ba tôi cho tiếp luôn thì thiệt là một thứ thuốc hiệu nghiệm ít thường. Uống luôn ba gói thì hết sạch. Thiệt là một thứ thuốc bí truyền cứu người một cách rất hảo hiệu. Vậy nên tôi rất trọng vì hàng ấy là sở lòng hoài vọng công ông bào chế rất hạp thời nghi và hết lòng kinh phục và xin gởi thêu rất a' lãnguồi cô con mà phải bịnh nhu tiền đặng nên mua mà những thì thấy hiệu nghiệm rõ ràng.

R. VANG
Employé de commerce à Gosap Gladinh

Bà lưu-ý. — Bổn đường có bán đủ các thứ cao đơn hoàn tán. Quí khách mua xin nhìn kỹ hiệu của bổn đường ÔNG VỘI. có nơi chứng nơi Tây. 1935

Ám chứng

Cái bịnh nặng nghiêm của tôi tên là Lương bình Giai, dau bụng nhập tý trầm trọng lâu ngày rồi, nào thầy bay thuốc giỏi, tốn kém đã nhiều, mà rốt cuộc bịnh càng quá lý, chỉ còn đợi chết mà thôi.

May phước ông Mã chân Kiều ở Binhtây thấy cảnh nguy nan, mới điểm chỉ, lại vội vàng lấy xe nhà đi rước ông Nguyễn-văn-Tính nhà số 157 Rd Armand Rousseau Cholon, đến coi mạch, rồi chịu cho hết mà sự tới cuộc bịnh cùng thì ông cứu đặng, ông nói bịnh tuy nguy mà tôi sẵng có phương cứu cấp xin an lòng để tôi điều trị, nghe như lời, uống một thang thì thấy tinh lại và nói năng dư e rồi trong vài ngày nữa thì ăn uống được ít nhiều, bịnh thể lần lần thuyên giảm, song còn hai chứng nữa, là ngồi dậy, đi không đặng, ông lão không sao mà sợ để ông dốc cho và đưa thuốc nấu sống hai coi chơi trong một tuần nữa thì đi đặng.

Nay tôi đã thiệt mạnh rồi, khen tài của ông như nhị thiên chi đức, ơn cứu tử hoàn sanh, ở xin thành thật giới thiệu một danh Y Nam-Việt cho đồng bào biết.

QUÀNG-ĐÔNG
Lương bình-Giai
12, Quai Trường-Tiền (Cholon) Binh-Đây

PHÂN-THU-CÚC

Màu trắng như bông bưởi, mùi hương như hoa hường, sẽ làm cho quí bà, quí cô xinh đẹp như cành hoa tươi, tính chất phấn THU CÚC toàn đồ nội-hóa, chế tinh-khiết, mùi thơm diệu, giữ được nước da mịn màng tươi tắn luôn. Giá tuy rẻ tiền cho quí bà quí cô dùng được thường ngày, nhưng mà phẩm chất trong thể của phấn không bao giờ mất được. *dùng nó mịn da và không có mụn.*

Giá mỗi hộp. . . . . 0$50
Phấn nước ve lớn. 0.40
Phấn nước ve nhỏ. 0.20

Trữ tại Nguyễn-thị-Kính Saigon số 205, rue Frère Louis. (1402)

Món hàng tốt, giá mắc, dầu quảng cáo nhiều cũng khó bán
Món hàng xấu, giá rẻ, dầu quảng cáo nhiều cũng khó bán

SAVON ĐẠI-TÂM

tuy ít quảng cáo, mà rất đặng công chúng hoan nghinh, là nhờ nó tốt và rẻ hơn các thứ savon

N.B. Tôi vì hiệu việc, nên savon ĐẠI-TÂM bán rất bơ thơ trong một tháng, nay tôi quyết lòng chấn chỉnh lại cẩn thận, nên có cần đăng nhiều Đại-lý trong lục châu, xin quí vị viết thư thương lượng.

TRƯƠNG - ĐẠI - ĐỒNG
Savonnerie Đại-Tâm
62, Rd Tổng-Đốc Phương, Cholon

CẦN DÙNG

Nhiều tư-gia hoặc thương-nhơn làm Đại-Lý Bán thuốc rượu Nam-Phương.
Xin chú-ý rằng :

MỖN QUÀ NGÀY TẾT

Không thứ nào quí bằng mỗn thuốc Rượu Nam-Phương Rượu thuốc Nam-Phương hiệu Con Cọp danh tiếng tại Saigon :

« Rượu thiệt tốt. Thuốc thiệt hay. Có tài trị bịnh. Uống bổ ích »

CẦN DÙNG

1.— Nhiều tư gia hoặc thương nhơn có tư cách làm Đại lý bán rượu thuốc và trên 40 thứ thuốc hườn tán tinh nghiệm. Nên rao hàng « Mùa Xuân » (Vente-réclame à l'occasion du Tết). Làm quản cáo riêng tại các Đại lý.

2.— Một vài người thanh niên, con nhà gia-giáo đã có học nghề thuốc Annam ít nhiều rồi, cần học thêm cho thành tài, hoặc đương muốn học. *Chú ý rằng :* bổn đường nhận lãnh truyền dạy hằng cách thực-ép, ăn ở tại nhơn, Thầy truyền dạy là bào-chế-sư và Lương-y có cấp bằng Trung Việt, làm thuốc kinh nghiệm. Chọn lựa nhận lãnh vài người mà thôi. Cơ hội rất ít có.

3.— Chọn đúng một người thanh niên trọng tuổi, con nhà gia giáo, có học thức, nhiều nghị lực, sức mạnh khoẻ, tư hoạt động, có chí tự-lập, trọng dụng tâm phúc, cho ấy quyền làm Commis Voyageur, giao xe hơi nhà chở hàng hóa đi buôn bán một lục tỉnh Nam kỳ, Cao-miên và miền Nam Trung kỳ. Lương bổng hậu, tiền thế chưn xứng đáng, có cha mẹ có bảo trực tiếp thương lượng với nhà thuốc mới được.

Thơ để cho M *Nguyễn văn Hộ* Pharmacie *Nam-Phương* 166 Rue Colonel Boudonnet Saigon.

Giá lúa và tin tức

Giá lúa tại Cholon

NGày 8 JANVIER 1935

LUA

(Mỗi tạ 68 kilôs)

Gocong	1.40	Omon	
Bentre-Bairi	1.40	Cairang	
Bentre	1.37	Thu Not	
Mytho Tânan	1.37	Longxuyên	
Cai Lay		Châudoc-Biance	
Cai Be		— Rouge	
Vinhlong		Tânchau	1.3
Bakê	1.35	Sadec-Blan-	
Can Chong		— Rouge	1.1
Cang Long		CAOMÊN	
Travinh		Battambang	1.38
Baisau	1.35	Kanam	
Bacliêu	1.37	Souriêng	
Rachgia	1.30	Sadec	1.15
Phuoc-Long	1.30		

GẠO

(Mỗi tạ 60 kilos)

Gao N° 1	25%	2.08
Gạo N° 2	40%	1.89
Tâm 1-2		1.83
Tâm 3-4		1.33
Cám trắng		0.70
Cám lức		0.38
Bao lúa ve		15.00
Bao gạo		21.50

Bạc đóng mỗi trăm kilôs ở Cholon, Tờ tới

TAU TỚI

Ở Pháp lại

Par Avion 4 Janvier
Linois 6 Janvier
Jean Leborde 8 Janvier

Ở Bắc và Trung-kỳ về

Tàu về

Andre Lebon 4 Janvier

Singapore về

Albert Sarraut 3 janvier
G.G. Van Vollenhoven 6 Janvier

Qua Pháp

Par Avion 6 Janvier
André Lebon 6 Janvier

Ra Bắc và Trung-kỳ

Porthos 6 Janvier
Claude Chappe 9 Janvier

Qua Singapore

G.G.Merlin 31 Décembre

Qua Tàu

Cần dùng gấp

Một cô bán hàng, biết nói tiếng Pháp. Hỏi tại 110, Catinat, Saigon

Bán gấp

Một chiếc xe hơi Torpédo hiệu DELAHAYE 10 ngựa 7 chỗ ngồi, mới rà máy và sơn có đủ đèn khe hơi 80 xe C. 6425.
Xin đọ nơi bảo quản.

Chuyên nghề đóng cách đủ kiểu và làm hộp bằng carton
giá rẻ — làm khéo — lẹ đẹp
P. Ng.-văn-Châu
Boulevard GALLIENI — SAIGON
Gần ngã tư Phanđình Phùng và Đề-Thám

CABINET DENTAIRE
MADAME
Hamon-Corbineau
& E. P. Veisse
de 7 à 12 de 21/2 à 7
164 rue Pellerin Tél. 914

PHẤN CHÀ RĂNG

RẤT TINH KHIẾT
HẠP VỆ SANH
THƯỢT TỐT — ÍT HAO
hiệu :
SƯ-TỬ
TRỮ BÁN TẠI
T. SHIOTA
161 Rue d'Espagne
SAIGON

20 điếu thuốc

Cigarettes COFAT

Quí vị nào hút thuốc « COFAT » chẳng nên quên rằng hãng BOY-LANDRY đổi mười bao không thuốc « COFAT » một gói nguyên hai chục điếu « COFAT ».

Hãy là đem những chỗ sau đây :

CHOLON : Tiệm TRINH-LE-SINH — 280, rue des Marins.
SAIGON : Tiệm TRIỆU-THANH — 6, Amiral Courbet (Chợ-mới)

Hãy hút thuốc điếu «ĐẠI-NAM»

Ngon hơn hết COTAB

Dời chỗ ở

Ông Docteur ĐỖ-VĂN-TỐT (trị bịnh đờn bà, trị bịnh con nít, trị các chứng bịnh ban)

Ở SAIGON : dời lại đường Lagrandière, số 52 (ngan dinh Thống-đốc).

KHÁN BỊNH :
Mơi : 7 giờ tới 8 giờ.
Chiều : 3 giờ tới 4 giờ rưỡi.
Ở CHOLON : dời lại đường Jardin, số 89 (Chợ cũ).

KHÁN BỊNH
Mơi : 8 giờ 1/2 tới 11 giờ 1/2
Chiều : 4 giờ 1/2 tới 6 giờ 1/2
Có phòng dưỡng bịnh

Cần gấp

Người đàn ông Annam, con nhà tử tế, biết nói chút đỉnh tiếng Pháp, tánh tình nghiêm chỉnh thông minh ở lục tỉnh, để làm một việc quan hệ ở lục tỉnh. Viết thơ bằng tiếng Pháp cho M. MAYER Boîte postale N. 599 Saigon và gởi theo cọ đồ trả lời. (4.9)

Cù-Là — Cù-Là

ĐỨC-TRỌNG

Trị bá chứng rất linh-nghiệm, mùi thơm diệu, sức Cù-Là ĐỨC-TRỌNG, so sánh với các thứ Cù-Là sẽ thấy khác xa nhiều, xin dùng thử dùng như lời trong quảng cáo.

Một ve 0$10

Nhà thuốc ĐỨC-TRỌNG, số 312 đường Cây-mai CHOLON

Cùng các vị đại lý ở Lục-tỉnh và Caomiên

Về số báo « Mùa xuân » năm nay, xin các vị đại-lý gởi thơ cho bổn báo biết gấp số báo mà các vị lãnh để bán lẻ là bao nhiêu đang bổn báo tiện việc sắp đặt trước.

Đước-Nhà-Nam

CÁC BÀ MẸ ĐỀU CÔNG NHẬN...

THỐI-NHIỆT-ĐƠN

THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG

là thuốc giải nhiệt, rất linh-nghiệm

Có bán trọng các tiệm thuốc bắc

Nhà Thuốc

THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG

CHOLON

Một tai nạn xe lửa rất ghê gớm mới xảy ra bên Nga

Londres, 8 Janvier. — Có tin ở Moscou cho hãng Thông-tin Reuter hay rằng, ở bên Nga-sô-Viết mới xảy ra một tai nạn xe lửa rất ghê-gớm. Tai nạn xảy ra trên con đường sắt đi từ Moscou sang Léningrad, gần thành Malaja Wichera cách Léningrad 217 cây số.

Người ta cho hay có 16 người chết và 67 người bị thương. Hai chuyến xe tốc hành, một chuyến ở thành Tiflis chạy nhau rất dữ rồi phải hãm. Nhà chuyên trách Nga sô viết không thông tin rõ ràng về việc nầy. Nguyên nhơn tại có người muốn cho xe đụng hoặc tại những dấu hiệu báo không được rõ ràng. Hiện nay nhiều người làm trong hãng xe lửa đã bị bắt.

Chào mừng lễ sanh-nhựt Hoàng-hậu Y

Trưa hôm kia, ở Saigon thành lịnh người ta nghe súng đại bác bắn luôn luôn mấy chục tiếng. Tàu binh lới chăng ? Không lẽ, vì bắn nhiều hơn 21 tiếng.

Hỏi ra mới biết, chiếc *Quartio*, chiếc *Primauguet* và chiếc *Alni*, mỗi chiếc bắn 21 phát để chào mừng ngày lễ sanh nhựt của bà Hoàng-hậu nước Y.

NHÀ THUỐC DAIDONG
96 Rue Pellerin 96
SAIGON

MỘT MÓN THUỐC MỚI

Trị được các chứng Phong độc, sanh bịnh ngoài da, như ghẻ chốc, lác voi, lác đồng-tiền mun cám, mạn bẹc nhọt long bẹn, bịt biến cùng những mụt mọc ngoài da, cùng mình mẩy, sẩn đỏ có gỉ, ngứa ngầm khó chịu.

Có bịnh ngoài da, hãy uống thuốc

PHONG NGỨA
hiệu **ĐẠI-ĐỒNG**
Sẽ thủ tiêu hết những độc địa trong mình. Làm cho máu sạch nên tánh sạch, tươi thắm.
Mỗi hộp. . . . 0$60

ĐẠI-LÝ. — Nguyễn thị Kính chợ Saigon, Thanh Thanh, Tân Tiến, Nhơn phát, Nhà thuốc Cầu ông Lãnh, Cao Bửu Hạnh Saigon — Nouveautés, Đức Thắng Dakao — Trương văn Thái Giadinh Nguyễn văn Huê Đỗ phương Quế Phạm văn Thình, Tân Thành Cholon — Lương thời An Biênhoa và khắp các nơi.

Những cảnh đau đớn âm thầm

(Tiếp theo trương nhứt)

Toà hỏi xong đặt ra dẫn về khám thăng một mạch ngang con đường Lagrandière. Chỉ ngó thấy nhau trong nháy mắt. Rồi thôi Bao nhiêu người đi đón, chờ đợi đều phải lần thần ra về. Kết cuộc càng lâm càng thêm mối thương tâm âm thầm vì không thể nói với nhau, tỏ với nhau được việc gì.

Tôi đã nói pháp luật đã trừng-trị kẻ có tội. Trừng trị là phải. Khâm đường là chỗ giam kẻ gian giảo phá hại xã-hội. Song một người bị tội mà bao nhiêu người phải than khóc, tôi tưởng không thể nào làm cách gì giải - quyết đừng cho có sự đau đớn ấy được hết.

Những người có cha, chồng, con mới bị giam

Thâm thương hơn hết là những người nầy. Cha, chồng, con cái mới bị bắt, mới bị pháp-luật giựt khỏi gia-đình đang đầm ấm. Còn ở trong vòng ang-kật tra hỏi, chưa biết ngày nào xử thì làm thế nào cho gặp mặt được.

Muốn gặp mặt phải đợi hỏi cái ngày đem tù tức khám lớn qua sở giáo-nghiệm nhơn thân để đo và chụp hình.

Biết được cái ngày đó cũng là một việc rất khó rồi. Phải tốn nhiều mới được. Có khi phải để buổi với nhau xuống chực tại trước sở giáo nghiệm nhơn thân để đón. Một ngày không có đón qua. Chớ đợi vài về đến năm sáu ngày, một tuần lễ mà cũng chưa gặp mặt được người muốn gặp.

Bởi cũng lâm y như những ngày khác. Mua đồ nhứt là thuốc hút, gặp được mặt mừng, đưa ra. Người tội lấy. Lính dẫn đi không lo. Cảnh cửa nhà của sở Giáo-nghiệm nhơn thân đông lắm một cảnh. Những rồi đau đớn, thảm thương đón đập tới.

Giữa lúc người ta đang quay cuồng mà sống tại Saigon, có biết bao nhiêu người phải đau lớn âm thầm mà không ai hay biết đến.

43.000 thợ thất-nghiệp của hãng Citroën tổ-chức biểu-tình

Paris 8 Janvier. — 15.000 người thợ thất nghiệp trong hãng xe Citroën định tổ chức một cuộc biểu tình kêu đòi kéo đến trước đền Bourbon trong lúc nghị viện bắt đầu nhóm lại, để xin cứu cấp.

Bọn thất nghiệp sẽ hiệp lại tại Paris trước bộ Lao-động. Họ quyết định xin quan Tổng-trưởng bộ Lao-động phải hứa cứu giúp hết thảy những người thợ thất-nghiệp hãng xe Citroen.

Văn-tắt

Cuộc xử sở Hướng-đạo đã xử tử bảm chôn nhựt vừa rồi. Nay mới có tin hay rằng M. Elga, đại-tý-viên của nhà băng Đông-Pháp trảng số đặc-đắc.

∴

Ông Bonisson được tái cử làm Nghị trưởng Hạ-nghị viện. Thượng nghị-viện tất tỏ ý hoan-nghênh những sự điều-đình của ông Laval tại Rome.

∴

Bữa hôm kia, hội đồng Thương thư Pháp đã nhóm lại. Thủ tướng Flandin bày tỏ cuộc thương thuyết của ông Laval ở Rome. Hội đồng lũng trường có đánh điện khen lặng ông Laval.

∴

Có lẽ đến thứ sáu nầy, các ông Tổng trưởng sẽ hội lại để nghe Ngoại giao lũng trưởng Laval thuật cuộc hội đàm của ông với thủ tướng Mussolini.

∴

Nhơn danh chánh phủ Pháp ông Laval có ngỏ lời mời thủ tướng Mussolini viếng thành Paris một chuyến.

∴

Tin điện ở Karachi cho hay, trong lúc tập trận, một chiếc máy bay nhà binh chết máy rớt xuống ngay một loán binh Ấn độ đang kéo đi. Có 11 người lính bị thiệt mạng.

Quan Thống-đốc mời chủ-nhiệm các báo quốc-âm

Chín giờ sáng bữa nay, quan Thống-đốc có mời các vị Chủ-nhiệm các báo quốc-âm đến phòng việc Ngài để nói chuyện.

Chưa biết rõ Ngài sẽ bày tỏ những gì, nhưng có lẽ ngài sẽ nói về con đường của các báo nên đi sau khi Ty kiểm-duyệt đã bãi bỏ.

Ít ngày nữa sẽ có máy bay chở thơ luôn ra Hanoi

Hiện nay, sân máy bay ở Gia-Lâm (Hanoi) đã sửa sang lại rồi. Phần nhiều người ở Bắc kỳ đều muốn cho đường hàng không Marseille-Saigon phải mở luôn tới Hanoi.

Hãng đã cho bay thử từ Saigon Hanoi nhiều lần rồi. Bắt đầu từ ngày 26 Janvier tới, máy bay chở thơ bên Pháp qua Saigon sẽ có máy bay khác đón lấy tại Bang Cốc để chở luôn ra Hanoi.

Vụ cách mạng ở Y-pha-Nho đã ra toà rồi

Điện-tín riêng ở thành Madrid bên Y-pha-Nho cho hay rằng hôm 8 Janvier cựu tổng-thống xứ Catalogne là Compagnys cùng các nhơn viên khác trong cuộc chánh - phủ xứ Catalogne đã do một đội binh thủ-cảnh giải đến thành Madrid để ra trước toà án bảo-kê hiến-pháp cho toà xử.

Compagnys và bọn đồng-liêu bị giam tử đó đến giờ tại một chiếc tàu đậu ở Barcelone.

Tin mừng

Chúng tôi mới được tin rằng ở Tranninh và Tân-An đến ngày 15 Janvier tới đây, bà và ông Võ-v.-Được Huyện phàm hàm, nghiệp chủ ở Tân-đức (Tân-An) sẽ làm lễ thành hôn cho con trai bà và ông là M. Võ-văn-Mười có cấp bằng tú tài tiếng Anh, giếp nước tại hãng dầu « The Texas oil Company (China Ltd ở Saigon, sánh duyên cùng cô Marie Nguyễn-thị-Giáp là ái nữ của bà và ông Nguyễn-văn Phân tương-ý Đông-Dương, ở Huyện Hội (Travinh).

Bổn báo xin chúc mừng cho đôi lứa hôn loan phụng hòa minh sắc cầm hảo hiệp. B.N.N.

TẠI TOÀ THƯƠNG-MẠI SAIGON

Hãng Bảo-kê phải bồi thường cho Tông-Hê 30.000$

Sáu mai hôm qua, tòa Thương mãi Saigon nhóm lại xử nhiều việc trong đó có vụ Tông-hê là quan hệ hơn hết.

Chắc độc - giả còn nhớ trước đây rất lâu, một chỗ trữ đồ của M. Tông-Hê bươn bản phát cháy. Tổn-hại rất nhiều, Tông - Hê có bảo-kê.

Ban đầu hãng bảo kê tìm cách để không chịu bồi thường, làm cho Tông - Hê phải tốn bao rất nhiều. Tông-Hê phải kiện ra tòa.

Cho phải viên đi điều tra thì với một đống tro tàn kia làm sao biết chắc được là bao nhiêu.

Nhưng cứ coi theo sổ sách và tìm xét hết các hãng cớ, phải viên định sự tổn hại ấy đến 30.000$.

Rốt cuộc hãng bảo kê chỉ chịu thường có 28.000$. Tông - Hê không chịu. Phải ra tòa một lần nữa. Chuyện xảy ra từ tháng Decembre năm 1933 mà đây đưa đến năm nay cũng vì hãng bảo-kê không chịu thường thêm 2000 đồng.

Bữa hôm qua ông Lavau ngồi chánh án lên án hãng bảo kê phải thường cho Tông-Hê 30.000$ và phải chịu tiền lời 12 . kể từ tháng Decembre 1933 tới nay.

LẠI MỘT CÁI TAI THỜI NỮA

Bên Đức và bên Ba-Lan trời lạnh dữ lắm

Cho sói ra khỏi rừng phá hại làm kinh khủng dân sự

Tin điện Berlin cho hay, tai kinh đô Đức hai bữa rày trời lạnh lắm. Bữa qua hàn thư-biểu xuống tới 10 độ dưới 0. Theo tin sở Thời-vân cho hay thì trời còn lạnh thêm hơn nữa.

Ở Silesie xuống tới 14 độ dưới 0, còn ở Koenigsberg thì tới 21 độ dưới 0.

Tin điện ở Varsovie truyền-sang, xứ Ba-Lan cũng bị luồng gió lạnh ở bên Nga thổi đến. Ở Wilna xuống tới 33 độ dưới 0. Chỗ sói bị lạnh quá chạy ra khắp làng xóm làm cho dân-sự kinh-khủng. Nội ngày thứ hai, có tới 250 người phải chạy đến các cơ-cứu cấp để lánh nạn với những người bị lạnh.

Trong vùng ở Lemberg, dân-sự nghèo khổn quá, người ta phải chung lưng cho 17 tới 20.000 người không có nhà ở đến hơi ấm.

Đó ăn lót lên giá vì thường thường có tới 100 xe cho tới nay chỉ còn có 27 cái thôi. Mấy trăm hộp sữa phải nổ vì đóc cứng lại và nứt ra. Nhiều cuộc hỏa hoạn xảy ra vì chum lửa hơ lạnh lợ đinh.

Ở Bucarest, lạnh tới 22 độ dưới 0. Con sông Danube có một lớp nước đã đóng đầy trên mặt. Hằng ngàn chó sói ra khỏi rừng để bắt súc vật. Một trận giông bão thổi đến tàn hại vùng Hắc-hải.

Tin ở Belgrade và Sofia cũng cho hay rằng trời lạnh dữ lắm.

Thế-giới Thời-Đàm

(Tiếp theo trương nhứt)

— Không. Chính tác-giả cuốn sách nói trên đây vẫn nói như thế nầy : «Địa-vị của nước Nhựt chưa tan rộng ra cho lắm, vì sở xuất cảng của Nhựt chưa bằng 3/7 trong sở xuất-cảng chung của thế giới, nhưng cái địa vị của Nhựt cứ tần phát lần lần, ấy chính vì những cái « phẩm » của hàng hóa Nhựt mà ra ».

Nhựt Bổn mà vùng được phát đạt về công nghệ đó thật là có nhờ ở chiến tranh, nhưng sau đó cũng trải qua biết bao nhiêu nỗi cam go khốn đốn như tan động đất hồi năm 1923, nạn khủng hoảng lý tài hồi năm 1927 v. v... mấy nạn khủng hoảng ấy đã làm tiêu hết những cuộc khai khẩn lắt chánh. Còn những cuộc khai khẩn khác lại mạnh hơn thì nhờ kinh nghiệm mà tần phát tới và theo chiều gió cạnh tranh của thế giới. Mấy móc đều sửa sang lại, những phương pháp làm việc phải tuân theo các luật lệ một cách rất nghiêm, các công việc về công nghệ đều theo cái thứ tự hợp lý mà bước tới.

Nhưng Nhựt-bổn lại không lợi dụng cơ hội mà bắt thợ thuyền làm việc nhiều giờ hơn.

Tác-giả trên đây có em trưng ra những bản thống-kê mà nói rằng : « trong các xưởng đặt, số giờ làm việc sụt từ 11 giờ xuống 8 giờ rưỡi mỗi ngày, về tư lụa, số giờ sụt từ 12 giờ còn 10 giờ. Tuy giờ làm việc sụt mà số hàng hoá chế-tạo lại tăng lên một cách rõ ràng. Bỏ là nhờ máy móc tối tân và nhờ cách dùng máy móc ».

Coi vậy thì nước Nhựt không phải là một nước cạnh tranh bất chánh, mà là một kẻ thủ nguy-hiểm của liệt-cường đó vậy.

Từ trước cho đến giờ, người Nhựt không cần cái « phẩm » chi cả, cái « lượng », mà hãy giờ lại biết chú trọng đến cái « phẩm » nữa.

Cái Nguyên-nhân thành-công cách kinh-tế của Nhựt là : « chế tạo đồ tốt và giá rẻ ».

Chế tạo đồ tốt, liệt-cường Âu-Mỹ có thể theo kịp anh Nhựt. Chớ chế tạo đồ tốt mà rẻ thì khó mà theo kịp Nhựt được.

Về cuộc chứng dân đầu-phiếu ở hạt La Sarre

Một bà già người Đức đền trí mạng tại phòng đầu-phiếu

Sarrebruck, 8 Janvier. — Ban ủy - viên cuộc chứng dân đầu-phiếu hạt Sarre có thông tin cho báo-giới ở hạt Sarre và ngoại-cuộc biết cách thức bầu cử sẽ tới. Cuộc bầu cử nầy có được 550. 00 người bỏ thăm tại 861 phòng việc. Khi xong thì những hộp đựng là thăm sẽ đem ra khui tại nhà hát Wartburg dưới quyền chủ tọa của ban ủy viên chứng dân đầu phiếu và trước mặt các đại biểu của hội Quốc liên và của các chánh phủ Pháp, Đức và Sarre. Ngay lúc ấy công-sở các đại-biểu của tòa thương thẩm về cuộc chứng dân đầu phiếu, các đại biểu của các chánh đảng, các lãnh sự ngoại - quốc và các phóng viên báo-giới đến dự.

Người ta cho tin trước rằng đến 15 Janvier tới đây cuộc đầu phiếu mới kết liễu được.

Những là thăm bỏ bồ

Berlin, 8 Janvier. — Các báo chí đều bắt bình về những tố phác-bẩm của viên cựu uỷ trưởng ban uỷ viên và theo những phóc hầm ấy thì có một số thăm đã bị ban uỷ viên dân chúng đầu phiếu bác bỏ khánh thành cuộc đầu phiếu khi vào phòng bỏ thăm liền bỏ khẩu hiệu cháo bằng tiếng Đức : « Hitler van tuế ». Cái thái độ chánh lý bị bị cám ở Sarre bây giờ.

Còn nhiều người khác cũng bị không được bỏ thăm vì họ đang viết chỉ mực chớ không đúng viết chỉ đen y như họ đã được phép.

Các báo chí lại còn đăng tin rằng có một bà lão năm thứ trên giường đã nhiều năm nay rồi, mà cũng bảo người ta khiên vào phòng bỏ thăm.

Khi vào bà ấy khai rằng là sanh đẻ ở Đức và nói rằng bà thà muốn chết hơn là người ta bắc là thăm của bà đi.

BỊNH ĐỜI NAY

Bịnh nơi mình, bịnh phải rất nơi mình, nếu không có thuốc nơi mình, thế nào trị động.

Thuốc BÁ ĐỜI SON QUÂN TÂN, chế ra không tùy theo cách xưa nay sự tự học thì nghiêm khắc cứu, thêm hiểu nguyên nhơn cũng bịnh đáng thuốc, phương ngoại hiệp cùng thuốc bắc mà phát minh ra, trị 10 người hết cả 10. Đông đảo bào Trung Nam Bắc, công nhận là vị CỨU THÁI cần hàng phụ nữ, chuyên trị bốn chứng đau tử cung sinh bế đuổi đáy :

1° HƯ TRẺ TỬ CUNG.— Bởi kinh huyết không đều, tử cung hư hàn hư nhiệt, hai sự giấy chẳng yếu, tử cung sa, bạch đái ra đầm đề khi trong khi đục, gương mặt xanh xao cùng ngày càng ốm.

2° NỘI THƯƠNG TỬ-CUNG.— Bởi đàn bà khi sanh đẻ trễ trở, nào đáng tử cung, hai sự giấy chẳng yếu, tử cung sai và có sẩt thương đau trằng hai bên dy dưới, ra bạch đới có khi lộn máu, đường tiểu nóng rắt, khi có đường kinh bất rối lạc giấy đau năm ngày chưa đặt lâm trằng là có đường kinh đái ra những máu lẫy 5 trong ngày thương tử-cung mà ra.

3° NHIỄM ĐỘC TỬ CUNG.—Người đàn bà hay là con gái hoặc người ta hành không chồng khi có đường kinh bằng bỏ lại không cẩn hồ hơi nên hay độc nên xâu nhiễm vào tử cung bị sưng tử cung, khi có đường huyết ra đến 5-7 ngày mà chưa hết ra bạch đái vàng có giấy có nhớt, đường tiểu không thông.

4° NGOẠI THƯƠNG TỬ CUNG.—Chàng nầy nặng hơn hết, đàn bà bị ngoại thương truyền nhiễm bởi người chồng trước bị lâu độc hay là sang độc, uống thuốc hết rồi mà chưa uống trừ căng, khi giao cấu người đàn bà bị nhiễm độc, trong tử-cung có mưc, có nhánh nổ lở làm nên đau trằng hai bên dy dưới ra huyết trắng có giấy có nhớt, lộn mủ, lộn máu, đường tiểu nóng rắt, lại đi độc ở đại trường làm chủ cuốn đại trường sưng, đau thắt ngan lưng, đường đại bón rắt, nổi lên ở tiểu thôn đau khó chịu, có khi đi tiểu ra máu, lâu ngày biến sanh cật ngoại trí.

Bốn chứng bịnh đàn bà cùng tôi kể trên đây, trường phục BÁ ĐỜI SON QUÂN TÂN, không cần bóm rửa mà bịnh hết dứt.

Thuốc nầy cách trị khác hơn thuốc khác, không phải uống cho chưa lại lại uống cho đái hết đó độc trong tử cung làm cho tử cung hết đau thì bịnh hết dứt. Bịnh nơi trong tử-cung hễ ng lố uống vào hết liền, bịnh nào trong tử-cung lỡ đã có rồi thương, phải trường phục cho nhiều những vì thương ấy lành thì bịnh hết dứt.

Trẻ ra chứng tử-cung ung độc (cancer) thuốc nầy không thể trị động.

Mỗi hộp 10 gói, uống 5 ngày giá.....1$00

VÕ-VĂN-VĂN DƯỢC-PHÒNG—THUDAUMOT
Y-học-sĩ Võ-văn-Văn bào chế.

Cố bản : Saigon Nguyễn thị-Kính, Nhà thuốc Chấn-ngành, Cao-hữu-Hạnh 52 Bà Kitchener và khắp nơi

Lời khuyên bảo

Hết cả bạn thiếu niên tập thể thao nên nghe tôi khuyên bảo. Mỗi tuần dùng một cái viên Quinquina Dubonnet hiệu "Con Mèo" vô hai chiếc trứng.

Bởi dùng những thứ ấy nên tôi đã chiến đấu cái sức khỏe vô địch trong các cuộc đua xe đạp.

Bong champion Cycliste Hanoi

Bong

IMP. THẠNH-MẬU 5-7 Rue de Reims Saigon — Le Gérant NGUYỄN-VĂN-SÂM